

ВИСНОВОК

ПРО РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІЗУ ВИКОНАННЯ ЗАКОНУ ПРО ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ УКРАЇНИ НА 2024 РІК У СІЧНІ-ВЕРЕСНІ

Відповідальна:

Голова Рахункової палати
Ольга ПІЩАНСЬКА

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПІДСУМКИ ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ	3
I. ОЦІНКА ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	7
II. ДОХОДИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ	12
III. ВИДАТКИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТА КРЕДИТУВАННЯ	24
IV. ФІНАНСУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТА БОРГ	34
V. МІЖБЮДЖЕТНІ ТРАНСФЕРТИ ТА МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ	42
ПРОПОЗИЦІЇ	51
СПИСОК СКОРОЧЕНЬ	52
ДОДАТКИ.....	54

Висновок про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2024 рік у січні – вересні підготовлений Рахунковою палатою відповідно до вимог БКУ і Закону України „Про Рахункову палату” за результатами аналізу квартального звіту про виконання Державного бюджету України, місцевих бюджетів та зведеного бюджету за січень – вересень 2024 року, наданого Рахунковій палаті Казначейством листом від 05.11.2024 № 13-06-1-06/25168, звітних та інформаційно-аналітичних даних Мінфіну, Мінекономіки, Казначейства, ДПС, Держмитслужби, НБУ, окремих головних розпорядників.

ЗАГАЛЬНІ ПІДСУМКИ ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

➤ У січні – вересні 2024 року Уряд виконував Закон в умовах зростання реального ВВП, експорту й імпорту товарів, цін, а також меншого за прогнозний офіційного курсу гривні до долара США та євро.

➤ За оцінкою Рахункової палати, унаслідок меншого, ніж прогнозувалося, зростання реального ВВП, імпорту товарів, споживчих цін, середнього обмінного курсу гривні до долара США та євро, до державного бюджету недоотримано 56,8 млрд грн запланованих доходів, при цьому економія витрат на погашення й обслуговування боргу та деяких видатків становила 14,4 млрд гривень.

➤ У звітному періоді до державного бюджету надійшло 2 трлн 169,3 млрд грн доходів державного бюджету, які на 13,5 відс. перевищили обсяг, визначений у Законі на рік, за рахунок грантів, запланованих у незначній сумі, і власних надходжень бюджетних установ.

Плановий показник доходів загального фонду на звітний період перевиконано на 377,4 млрд грн, або 32,4 відсотка. Враховуючи динаміку надходження у січні – вересні 2024 року, доходи загального фонду державного бюджету за підсумками року перевищать план на рік.

Визначений у Законі показник доходів спеціального фонду державного бюджету у звітному періоді вже перевиконано у 3,9 раза за рахунок власних надходжень бюджетних установ.

➤ Порівняно з січнем – вереснем 2023 року, доходи зросли, за оцінкою Рахункової палати, за рахунок економічних чинників на 228 млрд грн, адміністративних – 158 млрд гривень.

Водночас обсяг допомоги від ЄС, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ, порівняно з відповідним періодом попереднього року, зменшився на чверть, а частка в загальному обсязі доходів – на третину до 12,6 відсотка.

Частка податків і зборів, адміністрування яких здійснюють ДПС і Держмитслужба, в доходах державного бюджету у січні – вересні 2024 року хоча і зросла, порівняно з відповідним періодом 2023 року, на третину, проте залишається значно меншою, ніж у довоєнному 2021 році.

➤ Видатки державного бюджету проведено в обсязі 2 трлн 977,8 млрд грн, або 68,7 відс. плану на рік. Порівняно з відповідним періодом попереднього року, видатки зросли на 152,2 млрд грн, або 5,4 відс., з них на 82,9 млрд грн, або 4,5 відс., на здійснення заходів із підвищення обороноздатності та безпеки держави.

➤ Для забезпечення видатками заходів із підвищення обороноздатності та безпеки держави до первісно затвердженого закону внесено зміни, якими, зокрема, збільшено обсяг бюджетних призначень для сектору безпеки та оборони з 1 трлн 653 млрд грн до 2 трлн 137,3 млрд гривень.

Видатки на заходи із підвищення обороноздатності та безпеки держави загалом здійснені у сумі 1 трлн 926,9 млрд грн, або 70,7 відс. плану на рік. Із загального фонду ці видатки проведено у сумі 1 трлн 374,1 млрд грн, що на 107,4 млрд грн, або 7,3 відс., менше плану на звітний період, що насамперед спричинено незавершенням закупівель для придбання товарів оборонного призначення.

Для виконання цих заходів у жовтні – грудні необхідно провести видатки на суму 737,4 млрд грн, або в середньому щомісячно 246 млрд гривень. У січні – вересні в середньому щомісячно такі видатки становили 152,7 млрд гривень. Проведення видатків у таких обсягах створюватиме навантаження на державний бюджет наприкінці року і посилюватиме ризик зростання дебіторської заборгованості.

➤ На соціальний захист і соціальне забезпечення спрямовано видатки у сумі 329,2 млрд грн, насамперед на фінансове забезпечення виплати пенсій, надбавок і підвищень до пенсій, виплату житлових субсидій та пільг громадянам на оплату житлово-комунальних послуг, соціальний захист громадян, які потрапили у складні життєві обставини. При цьому можливе проведення цих видатків в обсягах менше плану на рік.

➤ КМУ розподілив 21,1 млрд грн, або 85,8 відс. наявного ресурсу фонду ліквідації наслідків збройної агресії. При цьому посилюється ризик невикористання Агентством відновлення виділених коштів до кінця року через тривалий перерозподіл коштів між об'єктами, низьку якість проектної документації, мобілізацію працівників призовного віку, які виконують будівельні роботи, відтермінування проведення Казначейством платежів за капітальними видатками, які здійснюються в порядку черговості.

➤ У січні – вересні 2024 року переважну частину (71,8 відс.) отриманих до державного бюджету фінансових ресурсів становили кошти із внутрішніх джерел – 2 трлн 544,6 млрд грн, а саме:

1 трлн 896,6 млрд грн – доходи без урахування отриманих від міжнародних партнерів грантів (дарунків);

377,4 млрд грн – внутрішні запозичення;

260,2 млрд грн – кошти ЄКР;

8,2 млрд грн – кошти від повернення кредитів;

2,2 млрд грн – надходження від приватизації державного майна.

Зокрема, до загального фонду державного бюджету із внутрішніх джерел отримано 1 трлн 921,5 млрд грн, що більше за видатки на національну безпеку й оборону.

➤ Обсяг коштів зовнішньої підтримки від міжнародних партнерів, отриманих як зовнішні запозичення і безповоротна допомога (гранти / дарунки) у січні – вересні цього року, зменшився на 16,6 відс., порівняно з відповідним періодом 2023 року. Як наслідок, частка зовнішніх надходжень у фінансових ресурсах державного бюджету зменшилась.

Загалом від міжнародних партнерів отримано 1 трлн 1,7 млрд грн, що на 276 млрд грн, або 21,6 відс., менше плану на звітний період. Зокрема, надходження із зовнішніх джерел до загального фонду зменшились, порівняно з відповідним періодом 2023 року, на 17,7 відс. до 983 млрд грн, що на 18,4 відс. менше плану на звітний період.

➤ Дефіцит державного бюджету становив 802,9 млрд грн, або 41,7 відс. плану на 2024 рік.

➤ Надходження в частині фінансування державного бюджету на 27 відс. менші плану на січень – вересень унаслідок недоотримання насамперед державних запозичень на 32,1 відсотка. При цьому кошти від зовнішніх кредиторів надходили нерівномірно і з недотриманням прогнозу та становили 729 млрд грн, що на 42,1 відс. менше плану на звітний період.

На внутрішньому ринку від розміщення насамперед Військових облігацій отримано 377,4 млрд грн, що на 2 відс. більше плану на звітний період.

➤ Загальний обсяг державного і гарантованого державою боргу у січні – вересні 2024 року збільшився на 16,1 відс. до 6 трлн 409,2 млрд гривень.

Витрати на погашення й обслуговування державного і гарантованого державою боргу становили 579,5 млрд гривень. Ці витрати на 10,1 відс. менші плану на звітний період. Економії витрат сприяли, зокрема:

менший, порівняно з планом на звітний період, обсяг випуску короткострокових ОВДП з погашенням у звітному періоді;

менший, порівняно з врахованим у розрахунках показників державного бюджету на 2024 рік, середній у січні – вересні цього року обмінний курс гривні до іноземних валют, зокрема євро – на 2,7 відс. (економія, за оцінкою Рахункової палати, тільки за витратами на погашення державного боргу – 11,2 млрд грн);

призупинення платежів за державними зовнішніми зобов'язаннями у зв'язку з їх реструктуризацією.

I. ОЦІНКА ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

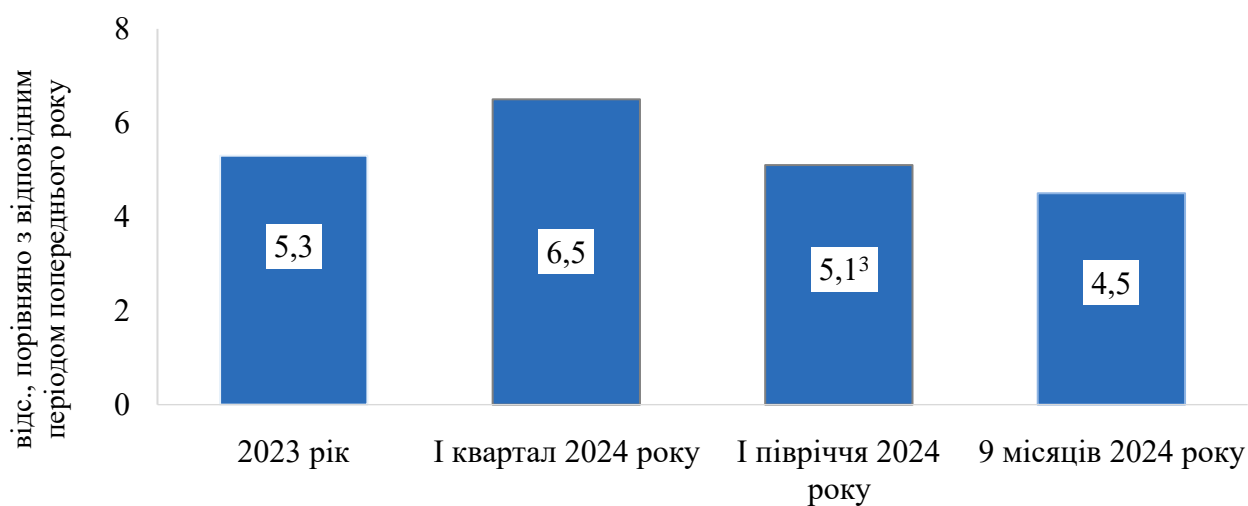
За оцінкою Рахункової палати, унаслідок меншого, ніж прогнозувалося, зростання реального ВВП, імпорту товарів, споживчих цін, середнього обмінного курсу гривні до долара США та євро, до державного бюджету недоотримано 56,8 млрд грн запланованих доходів, при цьому економія витрат на погашення й обслуговування боргу та деяких видатків становила 14,4 млрд гривень.

У січні – вересні 2024 року Уряд виконував Закон в умовах зростання реального ВВП, експорту й імпорту товарів, цін, меншого за прогнозний офіційного курсу гривні до долара США та євро.

Окремі основні прогнозні макропоказники економічного і соціального розвитку України на 2024 рік¹, очікувані Мінекономіки станом на 28.06.2024² і фактичні в січні – вересні наведені в додатку 1.

У січні – вересні зростання реального ВВП становило 4,5 відс.³, при річному прогнозі – на 4,6 відс., що зменшило обсяги запланованих надходжень державного бюджету, за оцінкою Рахункової палати, на 0,8 млрд гривень.

Діаграма 1. Зростання реального ВВП у 2023 – 2024 роках

¹ Постанова КМУ від 15 грудня 2023 року № 1315 „Про схвалення основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України на 2024 – 2026 роки”.

² Пояснювальна записка до проекту Закону України „Про Державний бюджет України на 2025 рік”.

³ За оцінкою Мінекономіки.

⁴ За оцінкою Рахункової палати.

Стримуючими факторами зростання економіки у звітному періоді залишалися, зокрема:

- масштабна руйнація виробництв і об’єктів інфраструктури;
- обмежена логістика;

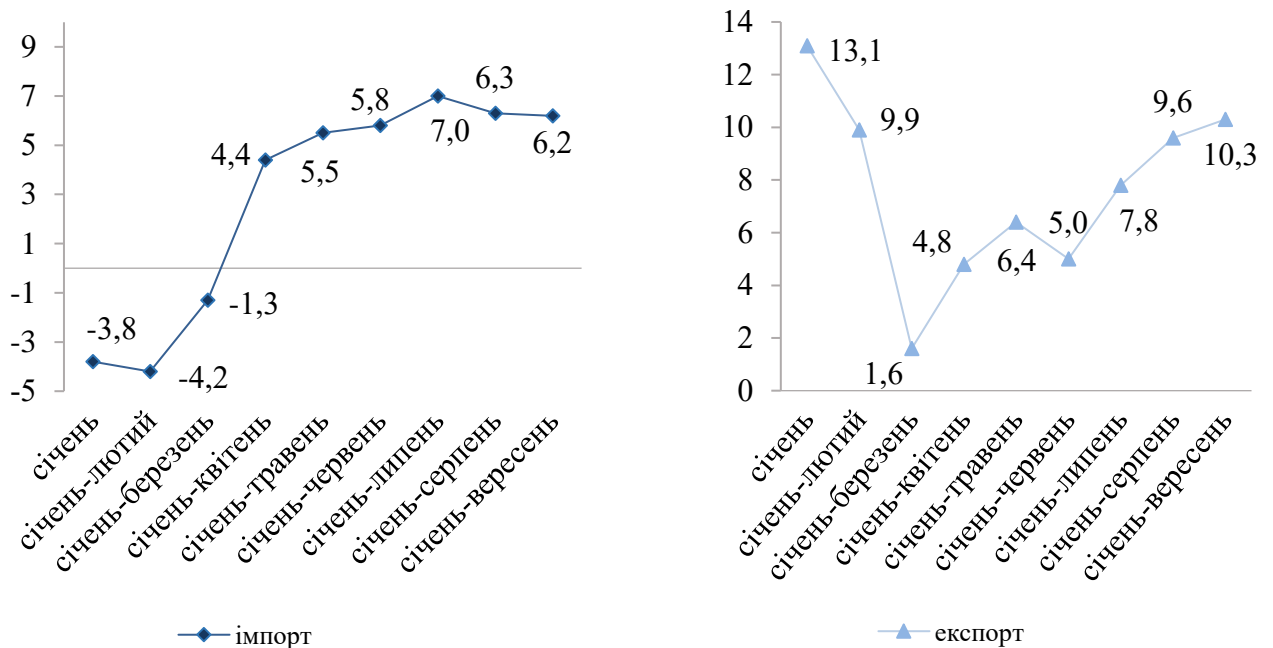
міграція населення (на 01 жовтня кількість мігрантів з України становила близько 6,7 млн осіб, з них 6,1 млн осіб мають тимчасовий захист в Європі, 0,6 млн осіб – за її межами);⁵

удари по портовій інфраструктурі та блокування торгових суден у Чорному морі (за останні три місяці здійснено майже 60 атак на порти, цивільні судна та зерносховища в Україні, внаслідок чого пошкоджень та знищень зазнали близько 300 об’єктів портової інфраструктури, 177 транспортних засобів та 22 цивільні судна)⁶.

У січні – вересні, порівняно з відповідним періодом 2023 року, обсяги експорту й імпорту товарів зросли на 10,3 та 6,2 відс. відповідно⁷.

Діаграма 2. Зміна показників ввезення та вивезення товарів у січні – вересні 2024 року, до відповідного періоду попереднього року, відс.

⁵ За даними Міністерства розвитку громад та територій України

⁶ За даними Управління Верховного комісара ООН у справах біженців.

⁷ За попередніми даними НБУ.

Унаслідок меншого на 1,3 відс. пункту від прогнозованого річного зростання імпорту товарів, до державного бюджету, за оцінкою Рахункової палати, недоотримано 17,9 млрд грн ПДВ із ввезених на митну територію України товарів, ввізного мита, акцизного податку із ввезених на митну територію України окремих підакцизних товарів.

У січні – вересні 2024 року найбільше номінально зросли вартісні обсяги імпорту продукції машинобудування, хімічної промисловості, чорних і кольорових металів та виробів з них. Сумарна частка зазначених товарних груп у загальному обсязі імпорту становила 58,3 відсотка.

У січні – вересні, порівняно з відповідним періодом 2023 року, за попередніми даними НБУ, продовжив відновлюватися експорт окремих груп товарів:

мінеральних продуктів – на 40,3 відс., (у січні – вересні 2023 року зменшення на 52,2 відс.);

продукції хімічної промисловості – на 13,0 відс. (у січні – вересні 2023 року зменшення на 22,5 відс.);

чорних і кольорових металів та виробів з них – 11,5 відс. (у січні – вересні 2023 року зменшення на 38,7 відсотка).

Найбільше номінально зросли вартісні обсяги експорту руд і концентратів залізних (в 2,4 раза), пшениці (на 32 відс.), насіння свиріпи або ріпаку (на 74,5 відсотка).

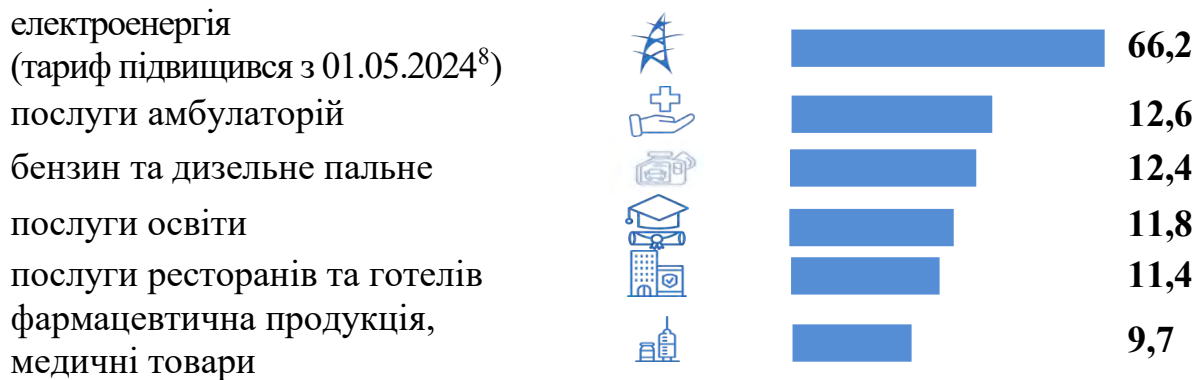

Наслідком нижчого від прогнозованого зростання споживчих цін стали недонадходження у звітному періоді окремих доходів державного бюджету.

Споживчі ціни у січні – вересні 2024 року до відповідного періоду попереднього року зросли на 5,9 відс., при прогнозі, врахованому при затвердженні державного бюджету – на 8,5 відсотка. Менша від прогнозованої інфляція призвела, за оцінкою Рахункової палати, до недонадходження 19,4 млрд грн ПДВ з вироблених в Україні товарів, податку на прибуток підприємств, акцизного податку з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції) і водночас до економії витрат на обслуговування частини державного боргу – 7,3 млрд гривень.

У січні – вересні інфляцію стримували, зокрема, заборона на підвищення тарифів на послуги з розподілу природного газу для всіх категорій споживачів, теплову енергію і послуги з постачання теплової енергії та гарячої води для населення, стабільність курсу гривні.

Діаграма 3. Зростання цін у звітному періоді, порівняно з січнем– вереснем 2023 року, за найбільшими товарами / послугами, відс.

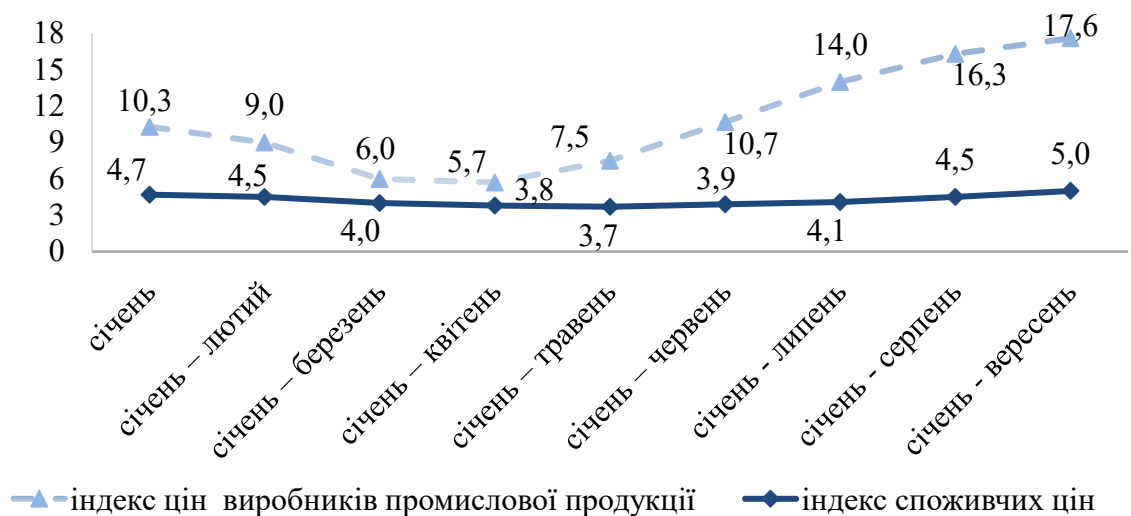

В умовах зростання цін визначений у статті 7 Закону прожитковий мінімум на одну особу в розрахунку на місяць з 01 січня 2024 року встановлено в розмірі 2 920 грн, що в 2,4 раза менше від його фактичного розміру, розрахованого Мінсоцполітики у цінах вересня 2024 року, – 7 017 гривень.

Значне перевищення рівня зростання цін виробників індексу споживчих цін є ризиком збільшення інфляції в наступних періодах.

Діаграма 4. Зростання цін виробників промислової продукції, порівняно з відповідним періодом попереднього року, в 3,5 раза перевищило збільшення споживчих цін, відс.

⁸ Постанова КМУ від 27 грудня 2023 року № 1375 „Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 5 червня 2019 року № 483”.

Відмінність фактичного середнього офіційного курсу гривні від прогнозного призвела, за оцінкою Рахункової палати, до недонадходження окремих доходів державного бюджету на 18,7 млрд грн і водночас менших витрат на погашення й обслуговування боргу та деяких інших видатків на 7,1 млрд гривень.

З використанням офіційного курсу гривні до долара США і євро у звітному періоді обчислювалося 34,3 відс. доходів державного бюджету та визначалися 8,8 відс. витрат державного бюджету, зокрема на погашення зовнішнього і частини внутрішнього боргу, номінованого в іноземній валюті, та деякі видатки державного бюджету.

В умовах повномасштабного вторгнення в Україну обсяг приватних грошових переказів перевищив чистий приплив прямих іноземних інвестицій, який сформований насамперед за рахунок реінвестування доходів.

У звітному періоді, за даними НБУ, чистий приплив прямих іноземних інвестицій становив 3 335 млн дол. США, з яких 2 431 млн грн, або 72,9 відс., – реінвестовані доходи підприємств з іноземними інвестиціями. У відповідному періоді попереднього року чистий приплив – 4 089 млн дол. США.

Обсяг приватних грошових переказів, що надійшли в Україну у січні – вересні 2024 року, порівняно з відповідним періодом попереднього року, за попередніми даними НБУ, зменшився на 14,8 відс. і становив 7 244 млн дол. США.

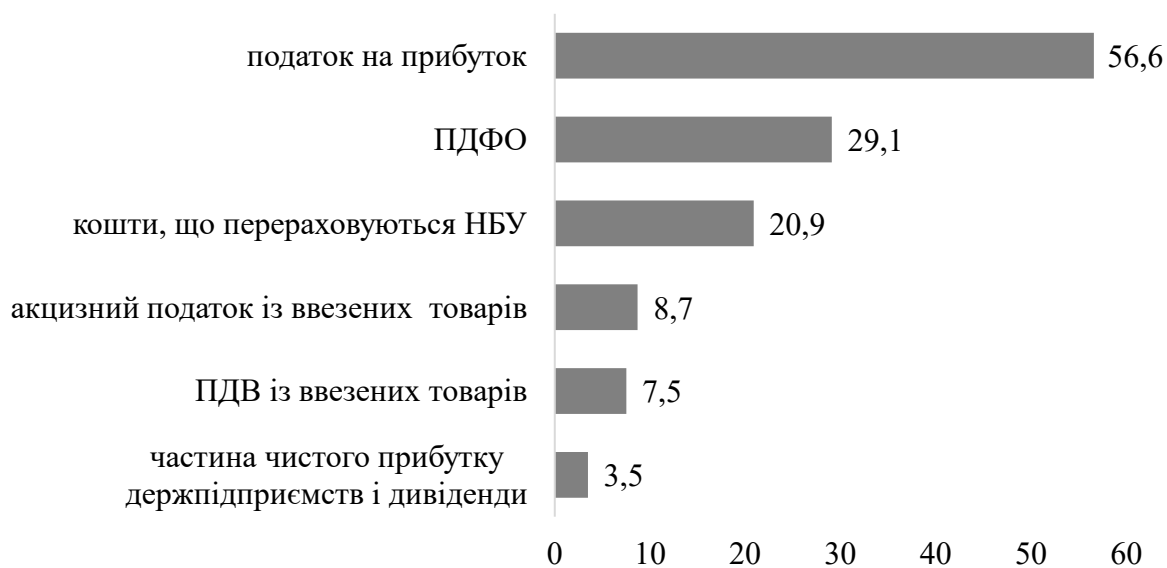
II. ДОХОДИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

У січні – вересні 2024 року фактичні доходи державного бюджету перевищили обсяг, визначений у Законі на рік, на 13,5 відс. за рахунок грантів, запланованих у незначній сумі, і власних надходжень бюджетних установ.

Визначені в **первісно затвердженому законі** доходи державного бюджету в сумі 1 трлн 768,5 млрд грн відповідно до Закону України від 18 вересня 2024 року № 3978-ІХ „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2024 рік” щодо фінансового забезпечення сектору безпеки і оборони” **збільшено на 143 млрд грн** – до 1 трлн 911,5 млрд гривень.

Діаграма 5. Збільшення окремих доходів державного бюджету, визначених у первісно затвердженому законі на 2024 рік, млрд грн

При цьому **доходи загального фонду збільшено на 154,2 млрд грн, спеціального – зменшено на 11,2 млрд гривень.**

Обсяг доходів спеціального фонду в Законі зменшено за рахунок змін розподілу між загальним і спеціальним фондами ПДФО від оподаткування грошового забезпечення військовослужбовців: з 01 жовтня до спеціального фонду зараховується 41 відс. цього податку, зібраного на відповідній території України, 22 відс. – на території міста Києва, тоді як з 01 січня по 30 вересня 2024 року зараховувалось 75 і 40 відс. відповідно.

Доходи державного бюджету загалом становили 2 трлн 169,3 млрд грн, або 89,3 відс. плану на рік з урахуванням змін, внесених розпорядниками бюджетних коштів до кошторису спеціального фонду (2 трлн 428,7 млрд гривень).

Враховуючи динаміку надходження у січні – вересні 2024 року, доходи загального фонду державного бюджету за підсумками року перевищать плановий показник.

Доходи загального фонду державного бюджету в січні – вересні 2024 року становили 1 трлн 542 млрд грн, або 88,1 відс. плану на рік (1 трлн 750,8 млрд гривень). Плановий показник доходів загального фонду з урахуванням змін, визначений на січень – вересень у сумі 1 трлн 164,6 млрд грн, або 66,5 відс. плану на 2024 рік, перевиконано на 377,4 млрд грн, або 32,4 відсотка.

Діаграма 6. Показники доходів загального фонду у 2024 році, млрд грн

Для забезпечення виконання плану на 2024 рік, у жовтні – грудні до загального фонду має надійти 208,8 млрд грн, або 69,6 млрд грн щомісяця. Протягом січня – вересня щомісячні доходи загального фонду без грантів у середньому становили 141,5 млрд грн, найменше до загального фонду надійшло у січні – 112,6 млрд гривень. Враховуючи зазначене, виконання визначеного в Законі показника доходів загального фонду на 2024 рік є реалістичним.

Визначений у Законі показник доходів спеціального фонду державного бюджету у звітному періоді перевиконано у 3,9 раза за рахунок власних надходжень бюджетних установ.

У січні – вересні 2024 року до спеціального фонду державного бюджету надійшло 627,4 млрд грн, або 92,6 відс. плану на рік з урахуванням змін, внесених розпорядниками бюджетних коштів до кошторису спеціального фонду.

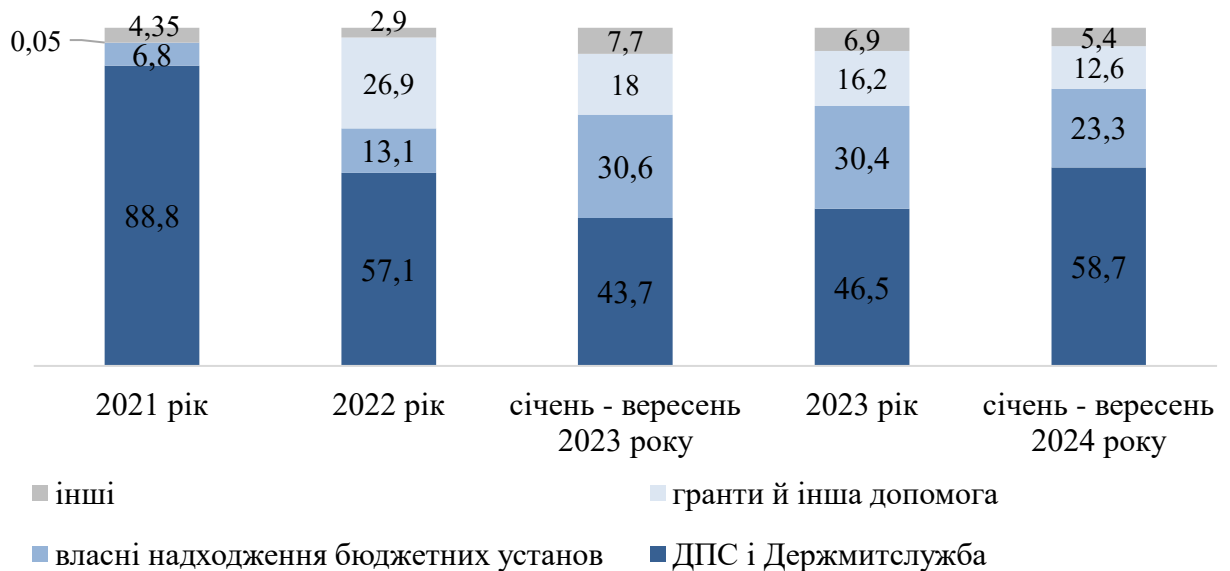
Власні надходження бюджетних установ становили 80,4 відс. доходів спеціального фонду. У структурі цих надходжень 91,9 відс. – це інші джерела власних надходжень бюджетних установ, до яких належать благодійні внески, гранти і дарунки, а також надходження від підприємств, організацій, фізичних осіб та інших бюджетних установ для виконання цільових заходів.

У звітному періоді до спеціального фонду зараховано 75,9 млрд грн частини ПДФО з грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями, поліцейськими й особами рядового і начальницького складу⁹. До 01 жовтня 2023 року частина ПДФО з грошового забезпечення згідно із нормами БКУ належала до доходів загального фонду місцевих бюджетів.

Частка податків і зборів, адміністрування яких здійснюють ДПС і Держмитслужба, в доходах державного бюджету у січні – вересні 2024 року хоча і зросла, порівняно з відповідним періодом 2023 року, на третину, проте залишається значно меншою, ніж у довоєнному 2021 році.

Діаграма 7. Структура доходів державного бюджету, відс.

Найбільше зросли частки податку на прибуток підприємств, ПДФО та ПДВ із ввезених на митну територію товарів. При цьому **непрямі податки**, що включаються в ціну товарів і сплачуються споживачем (ПДВ, акцизний податок і ввізне мито), **становили третину доходів** державного бюджету.

⁹ Закон України від 08 листопада 2023 року № 3428-ІХ „Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо забезпечення підтримки обороноздатності держави та розвитку оборонно-промислового комплексу України”.

Залишки невідшкодованого платникам ПДВ збільшились, порівняно з обсягом на 01 січня 2024 року, за рахунок більших темпів зростання заявлених до відшкодування платниками сум ПДВ, ніж відшкодованих.

Залишки невідшкодованих сум станом на 01.01.2024

18,8 млрд грн

заявлено до відшкодування платниками ПДВ у січні – вересні

118,0 млрд грн

відшкодовано у січні – вересні

109,7 млрд грн

на 32,8 млрд грн, або 38,6 %, більше, ніж у січні – вересні 2023 року

на 8,0 млрд грн, або 7,9 %, більше, ніж у січні – вересні 2023 року

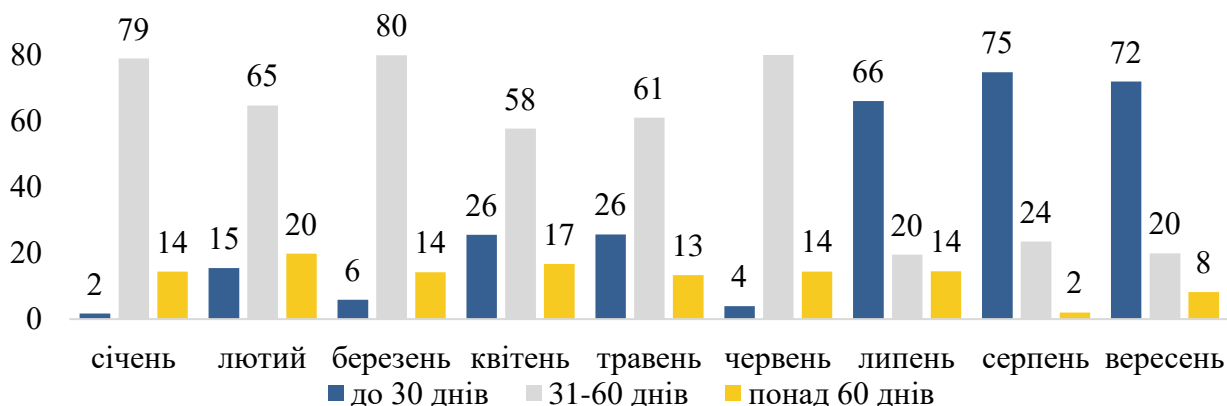
результат

залишки невідшкодованих сум

на кінець звітного періоду становили **24,8 млрд грн, що на: 6,0 млрд грн, або 32,0 %, більше, ніж на початок року**

При цьому відповідно до Закону України від 23 лютого 2024 року № 3603-IX „Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо вдосконалення онлайн-комунікації з платниками податків та уточнення окремих положень законодавства” з 01 липня 2024 року **терміни проведення камеральних перевірок** щодо сум ПДВ, які підлягають бюджетному відшкодуванню, **зменшено** з 30 до 20 календарних днів, документальних перевірок – з 60 до 40 календарних днів, що скоротило терміни отримання бюджетного відшкодування платниками ПДВ після 01 липня 2024 року.

Діаграма 8. Унаслідок законодавчих змін скоротились терміни отримання платниками бюджетного відшкодування ПДВ, відс.

Податковий борг суб'єктів господарювання перед державним бюджетом з початку року збільшився на 9,7 млрд грн, або 9,2 відс., – до 114,2 млрд гривень. Сума наявних на кінець звітного періоду розстрочених і відстрочених грошових зобов'язань (податкового боргу) становила 1,3 млрд грн, що на 0,1 млрд грн, або 8,4 відс., більше, ніж на початок року. Обсяг списаного платникам податків у звітному періоді податкового боргу, порівняно з відповідним періодом попереднього року, зменшився на 0,2 млрд грн, або 3,0 відс., і становив 6,8 млрд гривень.

Сума переplat податків і зборів до державного бюджету з початку року зменшилась на 40,1 млрд грн, або 39,0 відс., – до 62,7 млрд грн, у тому числі, платежі, що сплачені до державного бюджету на звітну дату і будуть нараховані в наступних звітних періодах, на 49,6 відс., – до 38,1 млрд грн, надміру сплачені грошові зобов'язання платників податків – на 9,2 відс., – до 24,6 млрд гривень.

Порівняно з січнем – вереснем 2023 року доходи державного бюджету зросли на 152,9 млрд грн, або 7,6 відсотка. При цьому без урахування грантів від міжнародних партнерів доходи збільшилися на 310,7 млрд грн, або 18,8 відсотка. За оцінкою Рахункової палати, за рахунок **економічних чинників доходи державного бюджету збільшились на 228 млрд грн, адміністративних – 158 млрд гривень.**

Економічні чинники збільшення доходів

• збільшення прибутків	+ 86,0 млрд грн
• девальвація гривні	+ 59,4 млрд грн
• зростання оподаткованого імпорту	+ 33,3 млрд грн
• зростання споживчих цін	+ 20,7 млрд грн
• збільшення заробітної плати	+ 17,4 млрд грн
• зростання ВВП	+ 11,2 млрд грн

Адміністративні чинники збільшення доходів

• зарахування до державного бюджету:	
ПДФО на грошове забезпечення військовослужбовців	+ 75,9 млрд грн
коштів Фонду соціального страхування на випадок безробіття	+ 10 млрд грн
• зміни податкового законодавства	+ 72,1 млрд грн

Водночас **зменшилися**, зокрема, надходження:

- міжнародної безповоротної допомоги – на **90,3 млрд грн**;
- коштів, що перераховуються НБУ відповідно до Закону України „Про Національний банк України”, – на **33,2 млрд грн**;
- рентної плати за користування надрами загальнодержавного значення – на **9,8 млрд гривень**.

Факторний аналіз виконання окремих бюджетоутворюючих доходів державного бюджету у січні – вересні 2024 року

ПДВ у січні – вересні 2024 року становив **24,9 відс.** загального обсягу доходів державного бюджету та **67,8 відс.** плану на рік з урахуванням внесених змін. Плановий показник цього податку на звітний період не виконаний, що збільшує ризик його невиконання за підсумками року.

ПДВ із ввезених на митну територію України товарів

надійшло – **342,3** млрд грн
 – **2,0** млрд грн, або **0,6 %**,
 до плану на січень – вересень

 + **81,3** млрд грн, або **31,1 %**,
 до відповідного періоду 2023 року

ПДВ із вироблених в Україні товарів з урахуванням бюджетного відшкодування

надійшло – **197,6** млрд грн
 – **6,0** млрд грн, або **2,9 %**,
 до плану на січень – вересень

 + **51,2** млрд грн, або **35,0 %**,
 до відповідного періоду 2023 року

всього ПДВ

надійшло – **539,9** млрд грн
 – **8,0** млрд грн, або **1,5 %**, до плану на січень – вересень 2024 року
 + **132,5** млрд грн, або **32,5 %**, до відповідного періоду 2023 року

Збільшення ПДВ порівняно із січнем – вереснем 2023 року зокрема зумовлено:

- зростанням оподаткованого імпорту товарів – на **10,9 відс.**;
- девальвацією гривні до долара США – на **8,6 відс.**;
- зростанням споживчих цін – на **5,0 відс.**;

➤ відновленням з 01 липня 2023 року оподаткування пального за повною ставкою ПДВ 20 відс.¹⁰ (у січні – червні 2023 року діяла пільгова ставка 7 відсотків¹¹).

У січні – вересні 2024 року власні надходження бюджетних установ у доходах державного бюджету становили 23,3 відсотка.

Власні надходження бюджетних установ

план на 2024 рік

527,3 млрд грн

надійшло

504,7 млрд грн

виконання

– **22,6** млрд грн, або **4,3 %**, до плану на 2024 рік

– **113,2** млрд грн, або **18,3 %**, до відповідного періоду 2023 року

У січні – вересні інші джерела власних надходжень бюджетних установ (благодійні внески, гранти і дарунки, а також надходження від підприємств, організацій, фізичних осіб та інших бюджетних установ для виконання цільових заходів) у сумі 463,9 млрд грн становили 99,3 відс. плану на 2024 рік з урахуванням змін, внесених розпорядниками до кошторису спеціального фонду. Порівняно з січнем – вереснем 2023 року, ці надходження зменшились на 120,2 млрд грн, або 20,6 відсотка.

Найбільше власних надходжень бюджетних установ з інших джерел отримано:

Міноборони – 406,1 млрд грн, або 87,5 відс. загального обсягу надходжень бюджетних установ з інших джерел;

МВС – 26,7 млрд грн, або 5,7 відсотка.

Зокрема, надходження від підприємств, організацій, фізичних осіб та інших бюджетних установ для виконання цільових заходів у сумі 354,4 млрд грн становили 87,3 відс. власних надходжень Міноборони з інших джерел, благодійні внески, гранти і дарунки в сумі 51,7 млрд грн – 12,7 відсотка.

Зі спеціального рахунка для збору коштів на підтримку Збройних Сил, відкритого в НБУ, на рахунки Міноборони надійшло 5,2 млрд гривень.

¹⁰ Закон України від 21 вересня 2022 року № 2618-IX „Про внесення змін до розділу XX "Перехідні положення" Податкового кодексу України щодо ставок акцизного податку на період дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану”.

¹¹ Закон України від 15 березня 2022 року № 2120 -IX „Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану”.

 МВС отримало благодійних внесків, грантів і дарунків на суму 23,5 млрд грн, що становило 88,0 відс. власних надходжень з інших джерел. Надходження від підприємств, організацій, фізичних осіб та інших бюджетних установ для виконання цільових заходів становили 3,2 млрд грн, або 12,0 відсотка.

 Обсяг допомоги від ЄС, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ зменшився, порівняно з відповідним періодом попереднього року, на чверть, а частка в загальному обсязі доходів – на третину до 12,6 відсотка.

Допомога від ЄС, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ

план на січень – вересень (загальний фонд) 1,0 млн грн	надійшло (загальний фонд) 268,3 млрд грн
план на січень – вересень (спеціальний фонд) 18,8 млрд грн	надійшло (спеціальний фонд) 4,4 млрд грн

ВИКОНАННЯ

+ **253,9** млрд грн, або в **14,5** разів більше плану на січень – вересень 2024 року
– **90,3** млрд грн, або **24,9** %, до відповідного періоду 2023 року

Надходження грантів та іншої допомоги від ЄС, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ у січні – вересні становили 272,7 млрд грн, з яких:

200,7 млрд грн, або 73,6 відс., – гранти на бюджетну підтримку, зараховані до загального фонду, що у 200 тис. разів перевищили плановий обсяг на 2024 рік і звітний період (1 млн грн), проте на 162,2 млрд грн, або 44,7 відс., зменшились порівняно з відповідним періодом 2023 року;

67,6 млрд грн, або 24,8 відс., – зарахована до загального фонду допомога ЄС у межах реалізації Угоди про фінансування між Україною та ЄС, представленим Європейською Комісією („Ukraine Facility”), від 08.07.2024, яка на звітний період не планувалась;

4,4 млрд грн, або 1,6 відс., – гранти до спеціального фонду на реалізацію проєктів, зокрема 2,5 млрд грн гранту МБРР для проєкту „Ремонт житла для відновлення прав і можливостей людей (НОРЕ)”.

У січні – вересні 2024 року 99,4 відс. обсягу грантів на бюджетну підтримку, що зараховані до загального фонду державного бюджету, становили кошти МБРР¹² в сумі 199,4 млрд грн, зокрема 140 млрд грн надійшло в серпні відповідно до третьої Угоди про грант між Україною та МБРР і Міжнародною асоціацією розвитку (Проект „Підтримка державних видатків для забезпечення стійкого державного управління в Україні”).

Частка ПДФО в доходах державного бюджету збільшилась в 1,7 раза до 10,6 відс., що зумовлено насамперед зарахуванням до державного бюджету податку з грошового забезпечення військовослужбовців, який у відповідному періоді попереднього року зараховувався до місцевих бюджетів, а також збільшенням заробітної плати.

ПДФО

план на січень – вересень (загальний фонд) 146,2 млрд грн	надійшло (загальний фонд) 154,7 млрд грн
план на січень – вересень (спеціальний фонд) 71,2 млрд грн	надійшло (спеціальний фонд) 75,9 млрд грн

виконання

- + **13,2** млрд грн, або **6,1 %**, до плану на січень – вересень 2024 року
- + **105,5** млрд грн, або **84,3 %**, до відповідного періоду 2023 року

ПДФО, порівняно з відповідним періодом попереднього року, і, відповідно, його частка в доходах державного бюджету зросли, зокрема, за рахунок:

податку з грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями й особами рядового і начальницького складу, – **на 80,8 млрд грн**, або в 4,1 раза;

податку, що сплачується податковими агентами із заробітної плати, – на 12,1 млрд грн, або 20,6 відс., зокрема внаслідок збільшення заробітної плати: мінімальна заробітна плата збільшилась на 6,0 відс. (у 2023 році – 6 700 грн, у 2024 році до 01 квітня – 7 100 грн, після 01 квітня – 8 000 гривень).

! Надходження ПДФО загалом становили 70,0 відс. плану на рік з урахуванням внесених змін (329,4 млрд грн), для забезпечення його виконання до кінця року до державного бюджету має надійти 98,7 млрд грн, щомісяця – 32,9 млрд гривень. Ураховуючи, що у січні – вересні 2024 року в середньому за місяць надходження

¹² За інформацією Мінфіну, отриманою на запит Рахункової палати.

ПДФО становили 25,6 млрд грн, посилюється ризик невиконання зазначених доходів за підсумками року.

Довідково. При внесенні змін до Закону¹³ обсяг ПДФО на 2024 рік визначено з урахуванням додаткових надходжень за рахунок змін до податкового законодавства відповідно до проекту закону про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану (реєстр. № 11416 від 18.07.2024). У подальшому прийнято Закон України від 10 жовтня 2024 року № 4015-IX „Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у період дії воєнного стану”, яким передбачено, зокрема, підвищення ставки військового збору для найманих працівників з 1,5 до 5 відс. і запровадження сплати цього збору платниками на спрощеній системі оподаткування. Зазначені зміни мають набрати чинності з дня, наступного за днем опублікування цього закону, проте станом на 15.10.2024 закон не підписано.

Частка податку на прибуток підприємств у доходах державного бюджету в січні – вересні 2024 року зросла в 1,8 раза – до 9,3 відс., насамперед унаслідок змін в оподаткуванні банківських установ, зокрема підвищення ставки цього податку.

Податок на прибуток підприємств

план на січень – вересень
(загальний фонд) **141,0** млрд грн

надійшло
(загальний фонд) **200,9** млрд грн

виконання

+ **59,9** млрд грн, або **42,5 %**, до плану на січень – вересень 2024 року

+ **94,8** млрд грн, або **89,3 %**, до відповідного періоду 2023 року

У січні – вересні 2024 року **банки сплатили** до державного бюджету податок на прибуток у сумі **68,3 млрд грн**, що становило 34,0 відс. загальної суми надходжень цього податку, і на 61,9 млрд грн, або 10,8 раза більше, ніж у січні – вересні 2023 року.

Довідково. Ставку податку на прибуток для банків з 01 січня 2024 року збільшено у 2,8 раза при декларуванні прибутку, отриманого за результатами 2023 року (з 18 до 50 відс.), і на 38,9 відс. (до 25 відс.) при декларуванні прибутків у подальшому¹⁴. Крім того, для банківських установ встановлено заборону на врахування непогашених податкових збитків минулих років у зменшення об'єкта оподаткування. За січень – вересень 2024 року найбільше до державного

¹³ Закон України від 18 вересня 2024 року № 3978-IX „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2024 рік” щодо фінансового забезпечення сектору безпеки і оборони”.

¹⁴ Закон України від 21 листопада 2023 року № 3474-IX „Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування банків та інших платників податків”.

бюджету сплачено АТ КБ „ПРИВАТБАНК” – 35,0 млрд грн¹⁵, або 51,2 відс. загальної суми податку на прибуток банківських установ.

Акцизний податок у січні – вересні 2024 року становив 7,0 відс. доходів державного бюджету.

Акцизний податок

план на січень – вересень

143 млн грн

надійшло

150,9 млрд грн

виконання

+ 7,9 млрд грн, або 5,5 %, до плану на січень – вересень 2024 року

+ 26,1 млрд грн, або 20,9 %, до відповідного періоду 2023 року

План акцизного податку з виробленого в Україні тютюну, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, перевиконано на 15,0 відс., ввезеного пального – на 9,8 відс., виробленої та ввезеної електричної енергії – на 30,4 відсотка.

Порівняно із відповідним періодом 2023 року, вказані доходи зросли відповідно на 7,3 відс., 54,6 відс., і 38,5 відс., що зумовлене підвищенням ставок на тютюнові вироби¹⁶ та пальне, а також збільшенням вартості виробленої в Україні та ввезеної електроенергії.

Довідково. Починаючи з 01 липня 2023 року відновлено оподаткування пального акцизним податком за ставками, що діяли до запровадження воєнного стану¹⁷ (213 євро для бензину і 139,5 євро для дизельного пального, до 01 липня 2023 року ставка акцизного податку на ці види пального становила 100 євро). Крім того, з 1 вересня 2024 року запроваджене поетапне підвищення акцизів на пальне до мінімального рівня, встановленого в ЄС¹⁸, зокрема до 31 грудня ставку акцизного податку на бензин збільшено на 13,9 відс., дизельного пального – на 27,3 відс., скрапленого газу – у 2,8 раза.

У січні – вересні 2024 року, порівняно із відповідним періодом 2023 року, вартість імпортованої електроенергії зросла у 4,2 раза, виробленої в Україні – на 26,9 відсотка¹⁹.

¹⁵ За інформацією ДПС, отриманою на запит Рахункової палати.

¹⁶ Закон України від 07 грудня 2017 року № 2245-VIII „Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році”.

¹⁷ Закон України від 21 вересня 2022 року № 2618-IX „Про внесення змін до розділу XX „Перехідні положення” Податкового кодексу України щодо ставок акцизного податку на період дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану”.

¹⁸ Закон України від 18 липня 2024 року № 3878- IX „Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо імплементації положень актів права Європейського Союзу щодо акцизного податку”.

¹⁹ За інформацією ДПС, отриманою на запит Рахункової палати.

Частка рентної плати за користування надрами загальнодержавного значення, порівняно з січнем – вереснем 2023 року, зменшилась на чверть до 1,7 відс. загального обсягу доходів державного бюджету.

Рентна плата за користування надрами загальнодержавного значення

план на січень – вересень

40,4 млрд грн

надійшло

36,3 млрд грн

виконання

- **4,1** млрд грн, або **10,2 %**, до плану на січень – вересень 2024 року
- **9,8** млрд грн, або **21,3 %**, до відповідного періоду 2023 року

Плановий показник цієї рентної плати на звітний період не виконано насамперед за рахунок рентної плати за користування надрами для видобування природного газу, що спричинено меншою, ніж враховано в прогнозних розрахунках бюджету на 2024 рік, фактичною ціною реалізації природного газу. Зазначене збільшує ризик невиконання плану цих доходів за підсумками року.

Рентна плата за користування надрами для видобування природного газу менша за план на січень – вересень на 5,5 млрд грн, або 20,1 відс., внаслідок нижчої на 27,9 відс. фактичної ціни реалізації природного газу у звітному періоді, ніж враховано в прогнозних розрахунках бюджету на 2024 рік.

Порівняно з відповідним періодом 2023 року, рентна плата за користування надрами для видобування природного газу зменшилась на 13,8 млрд грн, або 38,6 відс., зокрема внаслідок меншої на 18,0 відс. фактичної ціни реалізації природного газу у звітному періоді, ніж у січні – вересні 2023 року.

Інші надходження

! У січні – вересні 2024 року до загального фонду державного бюджету за кодом бюджетної класифікації 24060300 „Інші надходження” зараховано 16,4 млрд грн, що на 11,2 млрд грн, або в 3,2 раза більше плану на звітний період. При цьому 67 відс. загальної суми цих надходжень, це кошти, повернені до державного бюджету Міноборони як залишки невикористаних коштів за минулі періоди²⁰.

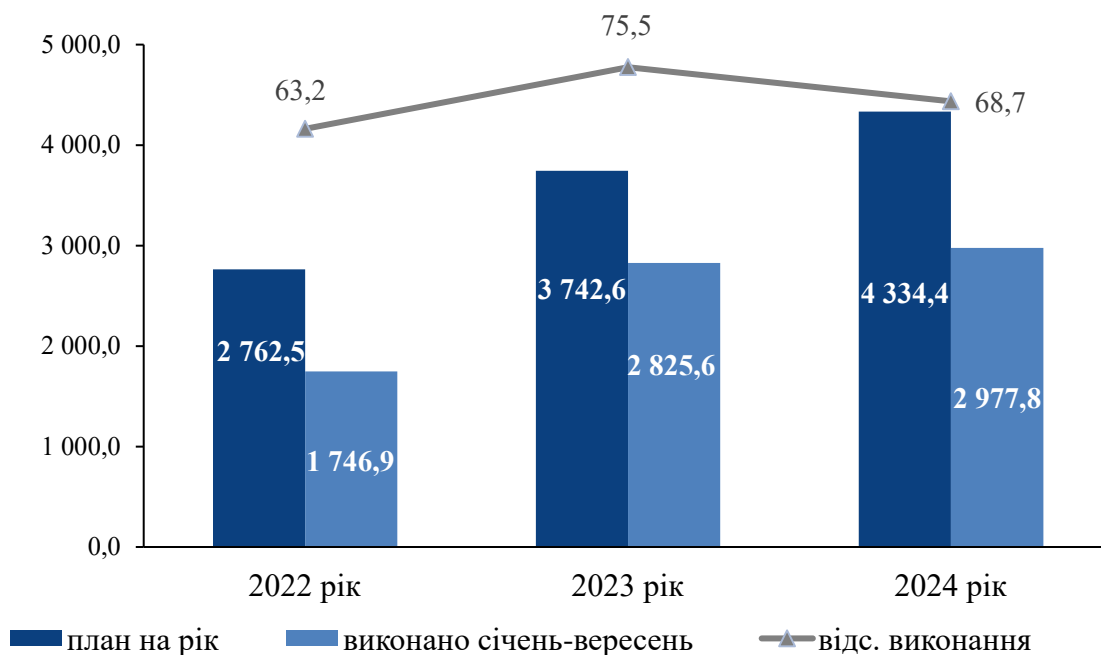
²⁰ За інформацією Мінфіну, отриманою на запит Рахункової палати.

III. ВИДАТКИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТА КРЕДИТУВАННЯ

У січні – вересні 2024 року проведено видатків державного бюджету в обсязі 2 трлн 977,8 млрд грн, або 68,7 відс. плану на рік. Порівняно з відповідним періодом попереднього року, видатки державного бюджету зросли на 152,2 млрд грн, або 5,4 відсотка. При цьому рівень виконання річного плану менший на 6,8 відс. пункту, на що вплинуло, зокрема, і внесення у вересні²¹ до Закону змін, якими обсяг видатків збільшено на 427,6 млрд гривень.

Діаграма 8. Проведення видатків державного бюджету в січні – вересні 2022 – 2024 років, млрд грн

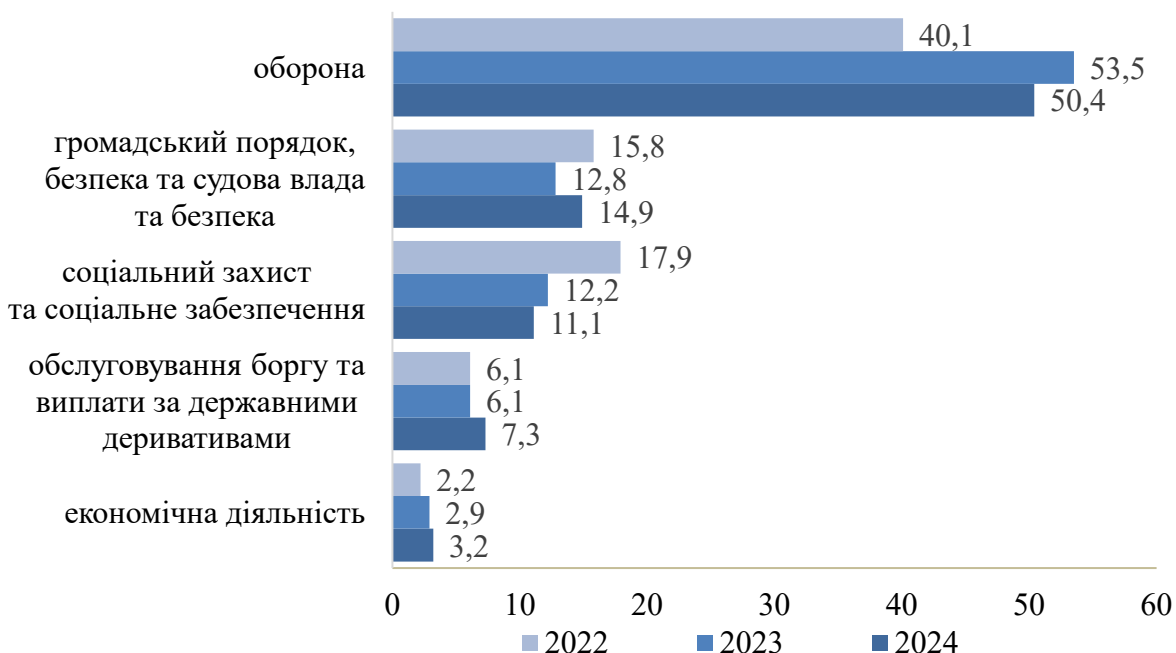

Інформацію про виконання у січні – вересні 2024 року плану видатків державного бюджету наведено в додатку 3.

У січні – вересні 2024 року, порівняно з відповідним періодом у 2023 і 2022 роках, змінилася частка видатків за окремими напрямками у загальному обсязі проведених видатків.

²¹ Закон України від 18 вересня 2024 року № 3978-ІХ „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2024 рік” щодо фінансового забезпечення сектору безпеки і оборони”.

Діаграма 9. Частки окремих видатків у загальному обсязі видатків у січні – вересні 2022 – 2024 років, відс.

Видатків **загального фонду** державного бюджету проведено у сумі **2 трлн 344,6 млрд грн**, або 68,4 відс. плану на рік. У січні – вересні видатки **на 178,1 млрд грн, або 7,1 відс., менші плану** на звітний період, у тому числі:

173,1 млрд грн – за бюджетними програмами головних розпорядників (із них **107,4 млрд грн** на здійснення заходів, пов'язаних з безпекою й обороною держави, **31,5 млрд грн** – за бюджетними програмами Мінсоцполітики);

2,9 млрд грн – на обслуговування державного боргу;

2,1 млрд грн – на надання трансфертів із державного бюджету місцевим бюджетам.

Видатки **спеціального фонду** державного бюджету проведено у сумі **633,2 млрд грн**, або 80,4 відс. плану на рік.

Головними розпорядниками не забезпечено затвердження 3,6 відс. паспортів бюджетних програм, насамперед через зволікання учасниками бюджетного процесу і КМУ із розробленням, затвердженням та внесенням змін до нормативно-правових актів, необхідних для затвердження таких паспортів.

У звітному періоді мали бути затверджені паспорти 466-ти бюджетних програм. Станом на 01.10.2024:

головні розпорядники надіслали Мінфіну на погодження 457 паспортів бюджетних програм, з них 453 – погоджено Мінфіном та надіслано головним розпорядникам на затвердження;

Мінфіном відправлено на доопрацювання 3 паспорти за бюджетними програмами Міністерства охорони здоров'я України (2301640 „Будівництво та модернізація закладів охорони здоров'я”), Міністерства аграрної політики та продовольства України (2801410 „Виконання рішень суду”), Мінінфраструктури (3101560 „Енергоефективність громадських будівель”);

дев'ять головних розпорядників не подали Казначейству затверджених паспортів за 17-ма бюджетними програмами, зокрема за бюджетними програмами Мінінфраструктури, Міністерства охорони здоров'я України, Мінстратегпрому, Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, Міністерства аграрної політики та продовольства України, Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України, Державного космічного агентства України, Фонду державного майна України.

Станом на 01 жовтня 2024 року не затверджено паспортів за п'ятьма бюджетними програмами Мінінфраструктури, що здебільшого спричинено тривалим розробленням нормативно-правових актів, необхідних для реалізації бюджетних програм²².

У звітному періоді стан розроблення паспортів бюджетних програм головними розпорядниками і їх затвердження за погодженням з Мінфіном поліпшився. Так, у січні – червні 2024 року не забезпечено затвердження 5 відс. паспортів бюджетних програм, у січні – березні 2024 року – 7,8 відсотка.

Для забезпечення видатками заходів із підвищення обороноздатності та безпеки держави КМУ ініціював перед ВРУ внесення змін до первісно затвердженого закону.

Внесеними змінами до первісно затвердженого закону видатки державного бюджету збільшено на 13 відс., – до 3 трлн 736,6 млрд гривень. При цьому збільшено видатки сектору національної безпеки й оборони на 29,3 відс. – до 2 трлн 137,3 млрд грн, та зменшено видатки, зокрема, на обслуговування державного боргу на 11,2 відс. – до 373 млрд грн, соціальний захист і підтримку дітей та малозабезпечених сімей, виплату житлових субсидій та пільг громадянам на 8,8 відс. – до 89,1 млрд гривень.

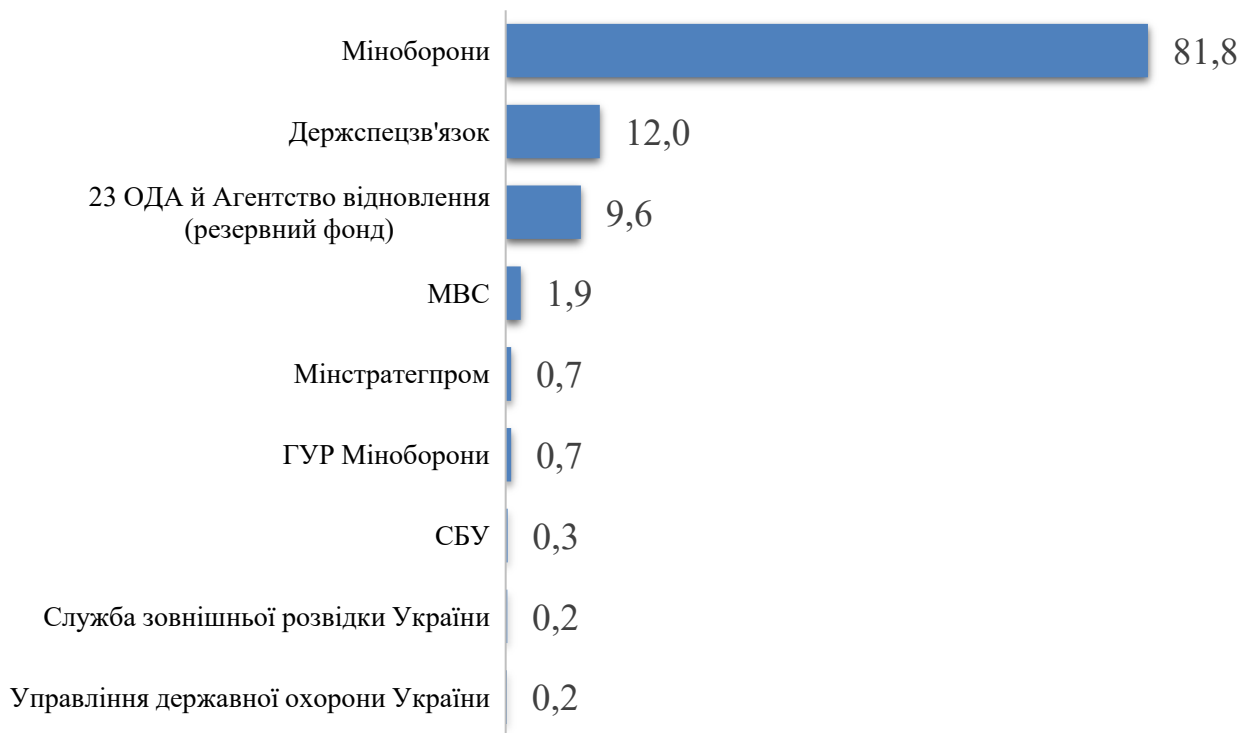
У січні – вересні 2024 року видатки на заходи, пов'язані з безпекою й обороноздатністю держави, загалом здійснені у сумі 1 трлн 926,9 млрд грн, їх частка в загальному обсязі проведених видатків становила

²² За інформацією Мінінфраструктури, отриманою на запит Рахункової палати.

64,7 відсотка. Порівняно з відповідним періодом попереднього року, такі видатки збільшилися на **82,9 млрд грн, або 4,5 відсотка.**

Видатки загального фонду на заходи з безпеки й обороноздатності держави здійснені у сумі 1 трлн 374,1 млрд грн, що на 107,4 млрд грн, або 7,3 відс., менше плану на звітний період. Це насамперед спричинено незавершенням закупівель для придбання товарів оборонного призначення.

Діаграма 10. Видатки на заходи з безпеки й обороноздатності держави проведені головними розпорядниками менше плану на січень – вересень 2024 року, млрд грн

Видатки спеціального фонду на здійснення заходів із безпеки й обороноздатності держави проведені у сумі 552,8 млрд грн, або 90,3 відс. плану на рік, з них 341,2 млрд грн – видатки Міноборони на закупівлю, модернізацію, ремонт озброєння, військової техніки, засобів та обладнання, що насамперед здійснювалися за рахунок надходжень від підприємств, організацій, фізичних осіб та інших бюджетних установ для виконання цільових заходів, а також благодійних внесків, грантів і дарунків.

Крім того, головними розпорядниками не забезпечено використання коштів, зокрема, надходжень ПДФО у частині грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями, поліцейськими та особами

рядового і начальницького складу, у сумі 75,9 млрд грн та залишку на початок року невикористаних у 2023 році коштів від цих надходжень у сумі 19,7 млрд грн, що є джерелом проведення цих видатків.

У помісячному розписі спеціального фонду Державного бюджету України на 2024 рік (за винятком власних надходжень бюджетних установ та відповідних видатків) у січні – вересні заплановано видатки на суму 91 млрд гривень. Проведено видатків менше плану на звітний період на 26,8 млрд грн, або 29,5 відс., зокрема:

Держстратегпромом – на 12,8 млрд грн, або 39,8 відс., що зумовлено здійсненням розрахунків за фактом прийняття виконаних робіт та товарно-матеріальних цінностей²³;

Держспецзв'язком – 7,3 млрд грн, або 15,3 відс., що спричинено тривалим часом виготовлення безпілотних літальних апаратів²⁴.

У січні – вересні 2024 року на соціальний захист і соціальне забезпечення спрямовано 329,2 млрд грн, або 69,5 відс. плану на рік (11,1 відс. видатків державного бюджету). Насамперед, це видатки на фінансове забезпечення виплати пенсій, надбавок і підвищень до пенсій, виплату житлових субсидій та пільг громадянам на оплату житлово-комунальних послуг, соціальний захист громадян, які потрапили у складні життєві обставини. Проведення цих видатків можливе в обсягах менше плану на рік.

Видатки на фінансове забезпечення виплати пенсій і надбавок та підвищень до пенсій проведені у сумі 204,5 млрд грн, або 6,9 відс. загального обсягу видатків.

У січні – травні 2024 року Казначейством з ЄКР на покриття тимчасових касових розривів ПФУ, пов'язаних з виплатою пенсій, надано позик на суму 46,5 млрд грн, які погашено у повному обсязі. У червні – вересні такі позики не надавалися. Водночас станом на 01.10.2024 залишилася непогашеною заборгованість за наданими у попередніх роках позиками у сумі 11,3 млрд гривень.

Видатки на **соціальний захист громадян, які потрапили у складні життєві обставини, проведено** на суму 54,8 млрд грн, що на 13,7 млрд грн, або 20 відс., менше плану на січень – вересень. Враховуючи, що в середньому щомісячно видатки на ці заходи проводяться у сумі 6,1 млрд грн, видатки на ці заходи у 2024 році, за оцінкою Рахункової палати, не перевищать 78 млрд грн при плані 88,7 млрд гривень.

Видатки на **виплату житлових субсидій і пільг громадянам на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого та рідкого пічного побутового**

²³ За інформацією Держстратегпрому, отриманою на запит Рахункової палати.

²⁴ За інформацією Держспецзв'язку, отриманою на запит Рахункової палати.

палива і скрапленого газу проведено на суму 28,2 млрд грн, що на 7,9 млрд грн, або 21,9 відс., менше плану на січень – вересень. Відповідно до оперативної інформації про виконання Державного бюджету України, наданої Казначейством, у січні – жовтні проведено видатків майже на 30 млрд гривень. Враховуючи сезонність цих видатків, за оцінкою Рахункової палати, на листопад – грудень в середньому необхідно близько 12 млрд гривень. У 2024 році, за оцінкою Рахункової палати, ці видатки не перевищать 42 млрд грн при плані 45,9 млрд гривень.

КМУ у січні – вересні 2024 року розподілив 80,7 млрд грн, або 99,9 відс. річного обсягу резервного фонду державного бюджету, які насамперед спрямував на заходи зі зміцнення обороноздатності держави.

У Законі видатки за бюджетною програмою 3511030 „Резервний фонд” затверджені у сумі 42,2 млрд гривень.

КМУ прийняв рішення²⁵ про збільшення обсягу видатків резервного фонду на 38,6 млрд грн за рахунок зменшення видатків на:

35,7 млрд грн – за бюджетною програмою 3511350 „Обслуговування державного боргу”;

2,9 млрд грн – за бюджетною програмою 3511280 „Додаткова дотація з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України, що зазнали негативного впливу у зв’язку з повномасштабною збройною агресією Російської Федерації”.

При цьому зазначені кошти передбачено спрямовувати насамперед на заходи, пов’язані зі зміцненням обороноздатності держави, і на відновлення автомобільних доріг загального користування місцевого значення, які використовуються для потреб ЗСУ.

Отже, **обсяг резервного фонду становить 80,8 млрд гривень**. У січні – вересні за бюджетними програмами головних розпорядників заплановано здійснення видатків на суму 63,6 млрд грн, видатки проведено у сумі 34,6 млрд грн, **що на 29 млрд грн, або 45,6 відс., менше плану на звітний період**.

На заходи із забезпечення обороноздатності держави заплановано спрямувати у січні – вересні **57,2 млрд грн**, видатки проведено у сумі **31,5 млрд грн**, що на **25,7 млрд грн**, або 45 відс., менше плану на звітний період.

²⁵ Розпорядження КМУ від 23 квітня 2024 року № 338-р, від 30 травня 2024 року № 469-р, від 12 липня 2024 року № 647-р, від 06 серпня 2024 року № 741-р, від 20 серпня 2024 року № 775-р, від 21 серпня 2024 року № 799-р і № 800-р та постанова КМУ від 02 липня 2024 року № 777.

Зокрема, у січні – вересні для виконання заходів, пов’язаних з обороноздатністю та безпекою держави, заплановані видатки на:

➤ будівництво військових інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, фортифікаційне обладнання оборонних рубежів, улаштування системи невибухових загороджень для Міноборони, Агентства відновлення та 23 ОДА на суму 37,2 млрд грн, проведено менше плану на 10,1 млрд грн, або 27,2 відсотка. У найбільших обсягах не проведено видатків Волинською, Одеською, Сумською та Харківською ОДА (на 5,4 млрд грн менше плану), що, насамперед, спричинено²⁶:

тривалим визначенням військовим керівництвом місць розташувань взводних опорних пунктів;

неспроможністю заводів-виробників забезпечити необхідну та вчасну поставку залізобетонних і бетонних конструкцій, металевих виробів;

незавершенням остаточних розрахунків з підрядними організаціями через відсутність експертних висновків щодо відповідності збудованих об’єктів проєктним рішенням і ринковим цінам;

недостатністю працівників через мобілізаційні заходи;

➤ придбання обладнання оборонного призначення для Міноборони та Держспецзв’язку на суму 18,1 млрд грн, проведено менше плану на 15,5 млрд грн, або 85,6 відс., що насамперед спричинено незавершенням закупівель.

У звітному періоді КМУ розподілив 21,1 млрд грн, або 85,8 відс. наявного ресурсу фонду ліквідації наслідків збройної агресії. Водночас тривалий перерозподіл коштів між об’єктами посилює ризик їх невикористання Агентством відновлення до кінця року.

Фонд ліквідації наслідків збройної агресії

ресурс	24,6 млрд грн	виконано
план на січень - вересень	20,5 млрд грн	16,7 млрд грн
проведено		
видатки менші плану		
на 3,8 млрд грн, або 18,5 %		

При цьому за бюджетними програмами Агентства відновлення видатки менші плану на 2,5 млрд грн, зокрема на:

²⁶ За інформацією Волинської, Одеської, Сумської та Харківської ОДА, отриманою на запит Рахункової палати.

1,4 млрд грн, або 30,9 відс., – на будівництво, ремонт та інші інженерно-технічні заходи із захисту об’єктів критичної інфраструктури паливно-енергетичного сектору критичної інфраструктури, що спричинено погодженням з травня (понад чотири місяці) із заінтересованими органами проекту постанови КМУ щодо перерозподілу коштів між об’єктами²⁷;

1,1 млрд грн, або 87,4 відс., – на будівництво та відновлення об’єктів інфраструктури, житлового і громадського призначення, громадських будинків та споруд, що спричинено²⁶ насамперед:

низькою якістю проєктної документації, що подається органами місцевого самоврядування службам відновлення та розвитку інфраструктури в областях;

мобілізацією працівників призовного віку, які виконують будівельні роботи;

відтермінуванням проведення Казначейством платежів за капітальними видатками, які здійснюються в порядку черговості²⁸.

Мінекономіки розпочало здійснювати видатки за двома із п’яти бюджетних програм, джерелом проведення яких є перерахований Фондом соціального страхування на випадок безробіття до спеціального фонду державного бюджету залишок коштів, що утворився у фонді на 01 січня 2024 року за рахунок надходжень єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування.

У січні 2024 року Фондом соціального страхування на випадок безробіття перераховано до спеціального фонду державного бюджету 10 млрд гривень. За рахунок цих надходжень для Мінекономіки передбачено на січень видатки за п’ятьма бюджетними програмами на суму 10 млрд гривень²⁹. Проте через тривале напрацювання інструментів і механізмів використання коштів, погодження та затвердження документів, що дають право для їх здійснення, проведення видатків розпочато з липня лише за двома бюджетними програмами:

1201310 „Часткова компенсація вартості сільськогосподарської техніки та обладнання вітчизняного виробництва” у сумі 146,7 млн грн, або 14,7 відс. плану;

²⁷ За інформацією Агентства відновлення, отриманою на запит Рахункової палати.

²⁸ Постанова КМУ від 09 червня 2021 року № 590 „Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану”.

²⁹ 1201360 „Забезпечення державної підтримки реалізації інвестиційних проєктів із значними інвестиціями” – 3 млрд грн, 1201430 „Підтримка внутрішнього попиту на вітчизняні товари та послуги” – 3 млрд грн; 1201420 „Компенсація витрат за гуманітарне розмінування земель сільськогосподарського призначення” – 2 млрд грн; 1201310 „Часткова компенсація вартості сільськогосподарської техніки та обладнання вітчизняного виробництва” – 1 млрд грн та 1201340 „Державне стимулювання створення індустріальних парків” – 1 млрд гривень.

1201430 „Підтримка внутрішнього попиту на вітчизняні товари та послуги” у сумі 10 млн грн, або 0,3 відсотка.

 З початку року зростає заборгованість розпорядників і одержувачів коштів державного бюджету за видатками, здебільшого на придбання товарів оборонного призначення.

Дебіторська заборгованість зростає

на початок року		на кінець звітної періоду
306,2 млрд грн	+ 21,7 млрд грн	327,9 млрд грн
прострочена		
55,9 млрд грн	+ 0,5 млрд грн	56,4 млрд грн

Найбільше зростає дебіторська заборгованість за бюджетними програмами Міноборони – на 44,8 млрд грн до 238,8 млрд грн, здебільшого за видатками із закупівлі озброєння, військової техніки, засобів і обладнання.

Водночас скоротилася заборгованість за бюджетними програмами Агентства відновлення – на 15,8 млрд грн до 1,8 млрд грн, насамперед за видатками із будівництва, ремонту та інших інженерно-технічних заходів із захисту об'єктів критичної інфраструктури паливно-енергетичного сектору критичної інфраструктури.

Кредиторська заборгованість зростає

на початок року		на кінець звітної періоду
2,3 млрд грн	+ 7,2 млрд грн	9,5 млрд грн
прострочена		
1,3 млрд грн	+ 0,3 млрд грн	1,6 млрд грн

Кредиторська заборгованість за бюджетними програмами Міноборони з початку року зростає на 3,0 млрд грн – до 3,3 млрд грн, здебільшого за видатками спеціального призначення.

 У січні – вересні 2024 року на реалізацію інвестиційних проєктів, які впроваджуються за рахунок кредитів (позик), залучених державою до спеціального фонду від іноземних держав, іноземних фінансових установ і МФО, здійснено видатків та надано кредитів у сумі 15,3 млрд грн, або 28,2 відс. плану на звітний період. Однією з основних причин такого незначного виконання є обмеженість у використанні цих коштів через збройну російську

агресію проти України, що вказує про потребу в реструктуризації та переспрямуванні коштів на інші напрями³⁰.

план на січень – вересень
54,2 млрд грн

виконано
15,3 млрд грн

проведено

видатки та надання кредитів менші плану
на **38,9** млрд грн, або **71,8** %

Видатки та надання кредитів менші плану на звітний період, зокрема, за бюджетними програмами таких головних розпорядників:

Мінінфраструктури – на 12,9 млрд грн, або 92,8 відс., при цьому не розпочато надання кредитів на суму 5 млрд грн, насамперед на модернізацію української залізниці, що спричинено реструктуризацією інвестиційного проєкту;

Агентства відновлення – на 7 млрд грн, або 96,2 відс., зокрема не розпочиналося надання кредитів на суму 6,9 млрд грн, насамперед на розвиток автомагістралей та реформу дорожнього сектору, що спричинено²⁹ проведенням тендерних процедур закупівлі робіт та послуг, крім того, здійснюються заходи із реструктуризації проєкту;

Міненерго – на 2,6 млрд грн, або 77,8 відс., насамперед на підвищення надійності постачання електроенергії в Україні. Наразі здійснюються заходи щодо розірвання / завершення у межах виконаних обсягів робіт деяких контрактів, укладених у рамках проєкту, через форс-мажорні обставини, спричинені російською збройною агресією проти України²⁹.

³⁰ Причини, зазначені в інформації Мінфіну, отриманій на запит Рахункової палати.

IV. ФІНАНСУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТА БОРГ

У січні – вересні 2024 року дефіцит державного бюджету становив 41,7 відс. плану на рік.

Первісно затверджений у законі граничний обсяг дефіциту державного бюджету збільшено на 354,5 млрд грн, або 22,6 відс., – до 1 трлн 926 млрд грн, насамперед відповідно до Закону України від 18 вересня 2024 року № 3978-IX „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2024 рік” щодо фінансового забезпечення сектору безпеки і оборони”.

Дефіцит державного бюджету в січні – вересні 2024 року

доходи – 2 трлн 169 млрд грн
повернення кредитів – 8 млрд грн

видатки – 2 трлн 978 млрд грн
надання кредитів – 2 млрд грн

результат

дефіцит – 803 млрд грн,
що менше
плану на 2024 рік на 1 трлн 123 млрд грн

Загальний фонд державного бюджету виконано з дефіцитом у сумі 795,2 млрд грн, що на 555,5 млрд грн, або 41,1 відс., менше плану на звітний період. Це спричинено невиконанням плану видатків та надання кредитів на 179,9 млрд грн при перевиконанні плану доходів і коштів від повернення кредитів загалом на 375,6 млрд гривень.

Спеціальний фонд державного бюджету виконано з дефіцитом у сумі 7,7 млрд грн, або 5,4 відс. плану на рік.

Інформацію про виконання державного бюджету в частині фінансування наведено в додатку 4.

У січні – вересні 2024 року для фінансування державного бюджету з усіх джерел отримано 54,9³¹ відс. запланованих на рік надходжень. При цьому залучено кошти ЄКР для покриття тимчасових касових розривів загального фонду державного бюджету. У разі непогашення до кінця року заборгованості загального фонду державного бюджету перед ЄКР, збільшиться навантаження на державний бюджет наступного року.

³¹ Без урахування здійснених у серпні 2024 року операцій з реструктуризації державного та гарантованого державою боргу: ОЗДП 2024 року і витрати на погашення зовнішніх зобов'язань.

Джерела фінансування державного бюджету у січні – вересні 2024 року

1 трлн **106** млрд грн – державні запозичення

260 млрд грн – кошти ЄКР

2 млрд грн – кошти від приватизації державного майна

загалом

1 трлн **368** млрд грн, що менше плану на:

звітний період – на **507** млрд грн, або **27** %

2024 рік – на **1** трлн **125** млрд грн, або **45,1** %

Надходження від державних запозичень на 32,1 відс. менші плану на звітний період і на 9,7 відс., ніж у січні – вересні 2023 року. У результаті частка державних запозичень у загальному обсязі усіх ресурсів державного бюджету, порівняно з відповідним періодом 2023 року, зменшилась з 36,7 до 31,2 відсотка.

Зокрема, державні запозичення до загального фонду становили 1 трлн 92,1 млрд грн, що менше на 30,7 відс. плану на звітний період і на 10,4 відс., ніж у січні – вересні попереднього року. Це посилює ризик недоотримання їх у запланованому на 2024 рік обсязі (2 трлн 348 млрд гривень).

Залучені у січні – вересні для покриття тимчасових касових розривів загального фонду державного бюджету кошти ЄКР більші на 82,3 млрд грн, або 46,3 відс., плану на звітний період і на 173,2 млрд грн, або в 3 рази, ніж у відповідному періоді попереднього року. Ці кошти не збільшили державного внутрішнього боргу, однак підлягають поверненню.

У січні – вересні від продажу об'єктів малої приватизації до державного бюджету надійшло 2,2 млрд грн, що на 40,6 відс. менше плану на звітний період. При цьому у вересні Фондом державного майна України продано об'єкт великої приватизації, а саме ДП „Готель Україна”, за 2,5 млрд грн, що надійшли до державного бюджету в жовтні.

Державні зовнішні запозичення у січні – вересні 2024 року надходили нерівномірно і з недотриманням прогнозу. Суттєвими є ризики недоотримання цих коштів у запланованих обсягах через невизначеність із подальшою підтримкою міжнародними партнерами.

Надходження від державних зовнішніх запозичень становили 729 млрд грн, що менше плану на звітний період на 529,9 млрд грн, або 42,1 відсотка.

Державні зовнішні запозичення до загального фонду у січні – вересні 2024 року

455 млрд грн – макрофінансова допомога ЄС

124 млрд грн – кредит МВФ

77 млрд грн – позики МБРР

58 млрд грн – кредит Уряду Канади

1 млрд грн – позика БРРЕ

загалом

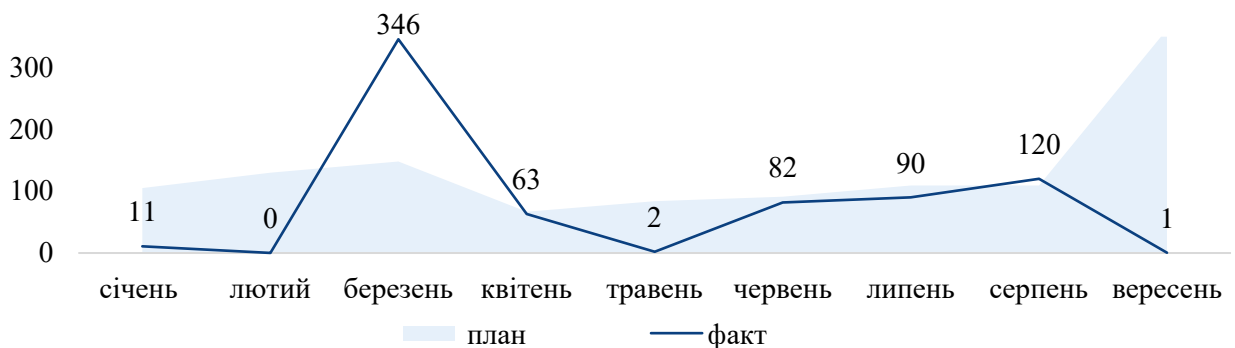
715 млрд грн, що менше на:

490 млрд грн, або **40,7** %, плану на звітний період

891 млрд грн, або **55,5** %, плану на 2024 рік

Зовнішні запозичення до загального фонду у січні – вересні 2024 року на 116,7 млрд грн, або 14 відс., менші, ніж у відповідному періоді 2023 року. У березні 2024 року надійшло 48,4 відс. коштів. Виконання плану на рік цих запозичень залежатиме насамперед від подальшої підтримки МФО і країн-партнерів.

Діаграма 11. Зовнішні запозичення до загального фонду у січні – вересні 2024 року надходили нерівномірно і з недотриманням прогнозу, млрд грн

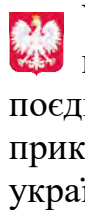
До спеціального фонду державного бюджету для реалізації інвестиційних проектів отримано 14,3 млрд грн, зокрема від:

Уряду Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії (Офіційна кредитна підтримка обороноздатності Збройних Сил України) – 6,5 млрд грн;

БРРЕ за проектом „НОМЕ: Компенсація за знищене житло” – 3,2 млрд грн;

МБРР за проектами, насамперед у галузі охорони здоров'я, енергетики, освіти, – 3,1 млрд грн;

 Уряду Французької Республіки за проектами закупівлі 20 катерів морської безпеки й охорони морських кордонів України і створення єдиної системи авіаційної безпеки та цивільного захисту в Україні – 819 млн грн;

 Уряду Республіки Польща за проектами з будівництва, реконструкції та капітального ремонту автомобільних доріг західного регіону для подальшого поєднання їх з автомобільними дорогами Республіки Польща і розбудови прикордонної дорожньої інфраструктури й облаштування пунктів пропуску українсько-польського кордону – 513 млн гривень.

Надходження до спеціального фонду для реалізації інвестиційних проєктів на 7,9 млрд грн, або в 2,3 раза, більші, ніж у відповідному періоді попереднього року, однак на 39,9 млрд грн, або 73,7 відс., менші плану на звітний період насамперед через³²:

➤ необхідність реструктуризації окремих проєктів, внесення змін до нормативно-правових актів, договорів, контрактів, реорганізацію підрядника, зокрема звернення до кредиторів щодо продовження строків доступності кредитів і можливості використання залишків кредитних коштів, введення нового компонента до структури проєкту та перерозподілу коштів між компонентами проєкту;

➤ призупинення реалізації частини субпроєктів в умовах воєнного стану внаслідок повного або часткового руйнування об'єктів, відмови підрядних організацій від розробки проєктно-кошторисної документації, зупинення повноцінного виконання будівельно-монтажних робіт;

➤ наявність невикористаних на початок цього року залишків коштів позик на спеціальних рахунках, відкритих для реалізації проєктів;

➤ призупинення кредитором виділення кредитних коштів, завершення термінів реалізації і перегляд доцільності подальшої реалізації окремих проєктів;

➤ тривалий процес розробки проєктно-кошторисної документації, відбору заявок, тендерних закупівель, підписання і погодження контрактів, перенесення термінів закупівель і необхідність їх повторного проведення, відтермінування укладання договорів з переможцями торгів, узгодження попередніх умов вибірки кредитних коштів;

➤ невиконання контрактів підрядниками і субпідрядниками, зокрема, вимоги щодо надання додаткового авансу, проблеми із логістикою (закупівлею і доставкою матеріалів, конструкцій, обладнання).

³² За інформацією Мінфіну, отриманою на запит Рахункової палати.

У січні – вересні 2024 року, порівняно з відповідним періодом попереднього року, збільшилася на 36,7 відс. пункту частка середньострокових ОВДП у загальному обсязі внутрішніх запозичень, тоді як частка короткострокових зменшилась, що скоротило витрати на погашення внутрішнього боргу у цьому році і сприятиме зменшенню ризику рефінансування внутрішнього боргу в наступних бюджетних періодах.

Відповідно до Закону України від 18 вересня 2024 року № 3978-ІХ „Про внесення змін до Закону України „Про Державний бюджет України на 2024 рік” щодо фінансового забезпечення сектору безпеки і оборони” первісно затверджений у законі обсяг внутрішніх запозичень збільшено на 216,1 млрд грн, або 41,1 відс., – до 742 млрд гривень.

У січні – вересні від розміщення ОВДП отримано 377,4 млрд грн, або 50,9 відс. плану на рік. Зокрема, від випуску Військових облігацій надійшло 232,6 млрд грн, що на 49,4 млрд грн, або 27 відс., більше, ніж у відповідному періоді попереднього року. У результаті частка Військових облігацій у внутрішніх запозиченнях збільшилась з 47,2 до 61,6 відсотка.

З початку року збільшився обсяг ОВДП, що перебувають в обігу, на 149,3 млрд грн, або 9,5 відс., – до 1 трлн 721 млрд гривень. Найбільше зріс обсяг ОВДП у власності банків – на 128,2 млрд грн, або 19,8 відс., – до 777,4 млрд гривень. При цьому зменшився обсяг ОВДП у власності нерезидентів на 18,4 млрд грн, або 42,9 відс., – до 24,5 млрд гривень.

Середньозважена дохідність розміщених на аукціонах ОВДП, номінованих у гривні, порівняно з відповідним періодом попереднього року, зменшилась з 19,1 до 16,3 відсотка. Це сприятиме зменшенню видатків на обслуговування державного внутрішнього боргу в наступних бюджетних періодах.

У січні – вересні 2024 року загальний обсяг державного і гарантованого державою боргу збільшився на 889,7 млрд грн, або 16,1 відсотка.

Відповідно до Закону України від 18 липня 2024 року № 3880-ІХ „Про внесення змін до розділу VI „Прикінцеві та перехідні положення” Бюджетного кодексу України” і постанови КМУ від 31 липня 2024 року № 865 „Про здійснення у 2024 році правочинів з державним боргом і гарантованим державою боргом” Мінфін здійснив реструктуризацію зовнішнього боргу шляхом обміну ОЗДП 2015, 2017–2021 років та переведення гарантованого державою боргу за запозиченнями, залученими у 2021 році під державні гарантії з метою фінансового забезпечення розвитку мережі й утримання автомобільних доріг загального користування державного значення, до державного боргу шляхом обміну на ОЗДП 2024 року.

Як наслідок:

- відтерміновано строк погашення державного боргу (перша виплата у лютому 2029 року замість вересня 2024 року);
- зменшено загальний обсяг державного і гарантованого державою боргу;
- зменшено відсоткову ставку за ОЗДП 2024 року порівняно із зобов'язаннями до реструктуризації.

За оцінкою Рахункової палати, на зміну боргу вплинули:

+ **751** млрд грн – перевищення запозичень над погашенням боргу;

+ **346** млрд грн – зміни курсу гривні до іноземних валют

- **207** млрд грн – реструктуризація зовнішнього боргу

всього борг: 6 трлн **409** млрд грн,
у тому числі:

зовнішній – **4** трлн **613** млрд грн;

внутрішній – **1** трлн **796** млрд грн

Частка боргу, номінованого в іноземній валюті, у загальному обсязі державного та гарантованого державою боргу зросла з 72,8 до 74,7 відс., що збільшило валютний ризик боргу.

Державний борг зріс на 934,1 млрд грн, або 18 відс., – до 6 трлн 122,2 млрд грн, що становило 79,2 відс. граничного обсягу, передбаченого у статті 5 Закону. Зокрема, державний зовнішній борг збільшився на 792,8 млрд грн, або 22 відс., – до 4 трлн 393,2 млрд гривень.

Гарантований державою борг зменшився на 44,4 млрд грн, або 13,4 відс., – до 287 млрд грн, що становило 63,6 відс. граничного обсягу, передбаченого у статті 5 Закону. Зовнішній борг зменшився на 42,8 млрд грн, або 16,3 відс., унаслідок, зокрема, погашення НБУ боргу за кредитом МВФ, переведення гарантованого державою боргу за запозиченнями, залученими у 2021 році під державні гарантії з метою фінансового забезпечення розвитку мережі й утримання автомобільних доріг загального користування державного значення, до державного.

Витрати на погашення державного боргу, порівняно з відповідним періодом 2023 року, зменшились на 1,3 відс. до 345,6 млрд грн, що на 60,2 млрд грн, або 14,8 відс., менше плану на звітний період. При цьому за зовнішнім боргом – збільшились вдвічі до 100,9 млрд грн, що на 48 млрд грн, або 32,2 відс., менше плану, внутрішнім – зменшились на 18,6 відс. до 244,7 млрд грн, що на 12,2 млрд грн, або 4,7 відс., менше плану.

Відповідно до оприлюдненої на вебсайті Мінфіну інформації про помісячні платежі за державним боргом у 2024 році за діючими угодами станом на 01.10.2024, з урахуванням здійсненої реструктуризації зовнішніх боргових зобов'язань, очікуваний обсяг витрат на погашення державного зовнішнього боргу у 2024 році, за оцінкою Рахункової палати, на 60 млрд грн менший плану на рік. Отже, є можливість зменшення витрат на погашення державного боргу і державних запозичень відповідно до абзацу п'ятого частини першої статті 16 БКУ³³.

Витрати державного бюджету на виконання боргових зобов'язань за кредитами, залученими під державні гарантії, становили 16,4 млрд грн, з яких 96,3 відс. – залученими у попередні роки запозиченнями на розвиток мережі автомобільних доріг загального користування – 15,8 млрд гривень. Ці витрати на 2,2 млрд грн, або 11,8 відс., менші плану на звітний період, однак на 4,5 млрд грн, або 37,5 відс., більші, ніж у відповідному періоді попереднього року.

Економії витрат на погашення державного боргу і виконання гарантованих зобов'язань сприяли насамперед:

менший, порівняно з планом на звітний період, обсяг випуску короткострокових ОВДП з погашенням у звітному періоді;

менший, порівняно з врахованим у розрахунках показників державного бюджету на 2024 рік, середній у січні – вересні цього року обмінний курс гривні до іноземних валют, зокрема євро – на 2,7 відс. (економія, за оцінкою Рахункової палати, тільки за витратами на погашення державного боргу – 11,2 млрд грн);

призупинення платежів за державними зовнішніми зобов'язаннями у зв'язку з їх реструктуризацією;

самостійне виконання суб'єктами господарювання боргових зобов'язань, забезпечених державними гарантіями.

³³ У разі зменшення (збільшення) обсягу платежів з погашення державного боргу у зв'язку з поліпшенням (погіршенням) умов на фінансовому ринку порівняно з обсягом, визначеним законом про Державний бюджет України, допускається зменшення (збільшення) обсягу державних запозичень з дотриманням визначеного законом про Державний бюджет України обсягу фінансування державного бюджету за борговими операціями.

Державні гарантії у січні – вересні 2024 року в сумі 24,3 млрд грн надані:

для забезпечення виконання акціонерним товариством „Національна акціонерна компанія „Нафтогаз України” зобов’язань за кредитом ЄБРР (проект Фінансування стратегічних резервів газу НАК „Нафтогаз України”) – 9 млрд грн;

за портфелем кредитів банків-кредиторів, наданих суб’єктам господарювання мікропідприємництва, малого та/або середнього підприємництва-резидентам України, – 7,8 млрд грн;

для забезпечення виконання приватним акціонерним товариством „Національна енергетична компанія „Укренерго” боргових зобов’язань за кредитами ЄБРР (проект спеціальної капітальної підтримки приватного акціонерного товариства „Національна енергетична компанія „Укренерго”) і Кредитної установи для відбудови „KfW” (проект „Підвищення ефективності передачі електроенергії (інтеграція української ОЕС до європейської об’єднаної енергосистеми) IV”) – 7,5 млрд гривень.

V. МІЖБЮДЖЕТНІ ТРАНСФЕРТИ ТА МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ

Видатки на надання трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам на 9,1 млрд грн, або 6,1 відс., менші плану на січень – вересень 2024 року, що спричинено, зокрема, неналежною реалізацією інвестиційних проєктів за рахунок кредитів (позик), залучених державою від міжнародних фінансових організацій, неприйняттям КМУ рішень, необхідних для надання окремих субвенцій.

Трансферти з державного бюджету місцевим бюджетам

план на січень – вересень
148,9 млрд грн

видатки менші плану за 12-ма бюджетними програмами на суму 6,6 млрд грн, або 7,5 %;

виконано
139,8 млрд грн

не проведені видатки за 4-ма бюджетними програмами на суму 2,5 млрд грн

При цьому дотації надані у запланованих на січень – вересень 2024 року обсягах у сумі 41,2 млрд грн, субвенції – у сумі 98,6 млрд грн, або 91,5 відс. плану.

Видатки державного бюджету на надання трансфертів місцевим бюджетам на 0,8 млрд грн, або 0,6 відс., **менші**, ніж у січні – вересні 2023 року. При цьому видатки державного бюджету на надання:

- субвенції на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту й утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах **не передбачені** (у січні – вересні 2023 року становили 11,8 млрд грн);

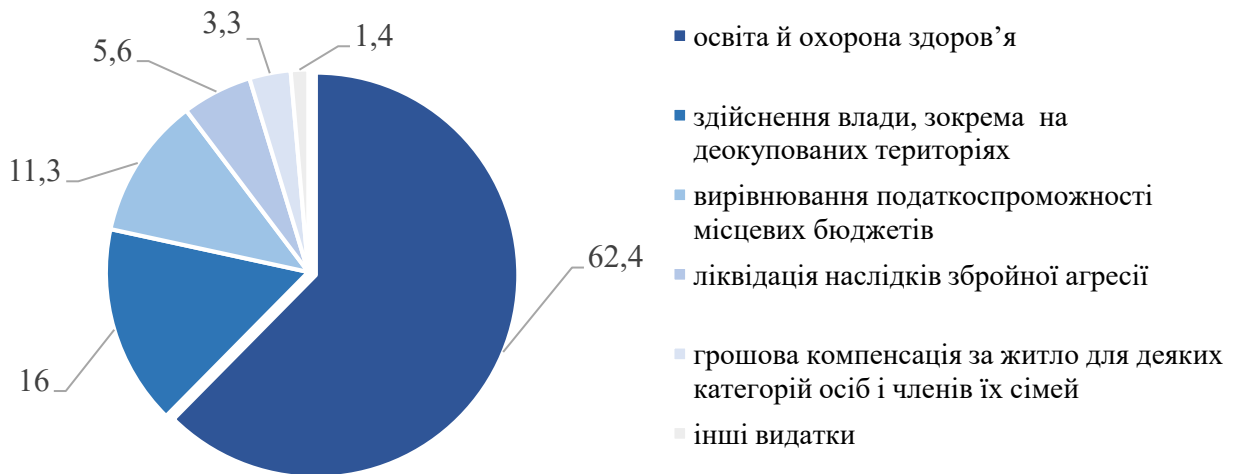
- базової дотації для горизонтального вирівнювання податкоспроможності місцевих бюджетів **менші** на 5,9 млрд грн, або 27,1 відс.;

- субвенції на реалізацію проєктів (об'єктів, заходів), спрямованих на ліквідацію наслідків збройної агресії, **менші** на 3,6 млрд грн, або 31,7 відс.;

- дотації для здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України, що зазнали негативного впливу внаслідок збройної російської агресії, **більші** на 10,6 млрд грн, або 89,2 відс.;

- освітньої субвенції **більші** на 8,3 млрд грн, або 12,3 відсотка.

Діаграма 12. Напрями спрямування трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам у січні – вересні 2024 року, відс.

У звітному періоді не розпочато надання з державного бюджету субвенцій місцевим бюджетам за трьома бюджетними програмами на суму 1,9 млрд грн, що спричинено, зокрема, неприйняттям КМУ рішень про затвердження порядку й умов надання субвенцій, розподіл деяких з них між місцевими бюджетами. Це посилює ризики непроведення запланованих видатків до кінця року.

Згідно з вимогами частини другої статті 97 БКУ порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, що вперше визначена в законі про державний бюджет, затверджуються КМУ не пізніше 30 днів з дня набрання ним чинності. Станом на 01.10.2024 КМУ не затвердив порядку й умов надання вперше визначеної у Законі субвенції за новою бюджетною програмою Мінінфраструктури 3121160 на реалізацію проекту „Ремонт житла для відновлення прав і можливостей людей (НОРЕ)”³⁴, видатків за цією бюджетною програмою в сумі 207 млн грн не проведено.

КМУ станом на 01.10.2024 не затвердив розподілів двох субвенцій. У результаті не розпочато проведення видатків на 1 млрд 708 млн грн за бюджетними програмами:

³⁴ За інформацією Мінінфраструктури, отриманою на запит Рахункової палати, в межах відібраних територіальних громад (Миколаївська, Бучанська, Запорізька, Ізюмська міські територіальні громади і Макарівська селищна територіальна громада) продовжується відбір пошкоджених багатоквартирних будинків, ремонт яких оплачуватиметься за рахунок субвенції.

Мінветеранів 1511090 на забезпечення діяльності фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб та окремі заходи з підтримки осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, на 1 608 млн грн³⁵, є ризики нездійснення у повному обсязі видатків за цією бюджетною програмою³⁶;

Мінсоцполітики 2511240 на створення мережі спеціалізованих служб підтримки осіб, які постраждали від домашнього насильства та / або насильства за ознакою статі, на 100 млн гривень³⁷.

! **Видатки державного бюджету на надання субвенцій для реалізації інвестиційних проєктів** за рахунок кредитів (позик), що залучаються державою до спеціального фонду державного бюджету від ЄБРР, ЄІБ і МБРР, **за 5-ма бюджетними програмами на 6,2 млрд грн, або 87,7 відс., менші плану та за однією – не проведені на 0,5 млрд грн**, що, зокрема, спричинено³⁸ неможливістю здійснення робіт в умовах воєнного стану, недостатністю кваліфікованих підрядників і персоналу, зменшенням власного виробництва будівельних матеріалів, ускладненням логістики.

У звітному періоді **видатки державного бюджету на надання місцевим бюджетам освітньої субвенції для оплати праці з нарахуваннями педагогічних працівників** становили 75,3 млрд грн, або 99,6 відс. плану на січень – вересень.

Крім того, станом на 01.01.2024 залишки коштів освітньої субвенції на рахунках місцевих бюджетів становили 4,1 млрд грн, із них 3 млрд грн субвенції, наданої зі спеціального фонду державного бюджету відповідно до рішень КМУ, зокрема, для закупівлі мультимедійного обладнання, забезпечення викладання навчального предмета „Захист України”.

У січні – вересні 2024 року видатки місцевих бюджетів за рахунок освітньої субвенції проведені у сумі 72,1 млрд гривень. При цьому кредиторська заборгованість з оплати праці з нарахуваннями за рахунок освітньої субвенції, зокрема педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти, зросла з початку року на 609 млн грн до 613 млн гривень.

³⁵ Постановою КМУ від 18 жовтня 2024 року № 1205 „Деякі питання забезпечення діяльності фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб” затверджено розподіл цієї субвенції в сумі 97 млн гривень.

³⁶ За інформацією Мінветеранів, отриманою на запит Рахункової палати.

³⁷ Розпорядженням КМУ від 22 жовтня 2024 року № 1030-р затверджено розподіл цієї субвенції між місцевими бюджетами.

³⁸ За інформацією Мінфіну і Мінінфраструктури, отриманою на запит Рахункової палати.

Водночас станом на 01.10.2024 на рахунках місцевих бюджетів і бюджетних установ наявні залишки коштів цієї субвенції у сумі 7,3 млрд грн, з них 2,4 млрд грн субвенції, отриманої у 2023 році зі спеціального фонду державного бюджету.

Для здійснення виплати заробітних плат педагогічним працівникам органи місцевого самоврядування приймали рішення про перенесення терміну виплати заробітної плати педагогічним працівникам за попередній період на перші числа наступного місяця після отримання нового траншу освітньої субвенції³⁹.

Доходи місцевих бюджетів у січні – вересні 2024 року становили 492,6 млрд грн, або 76,3 відс. плану на рік, і зменшилися, порівняно з відповідним періодом попереднього року, на 10 млрд грн, або 2,0 відсотка.

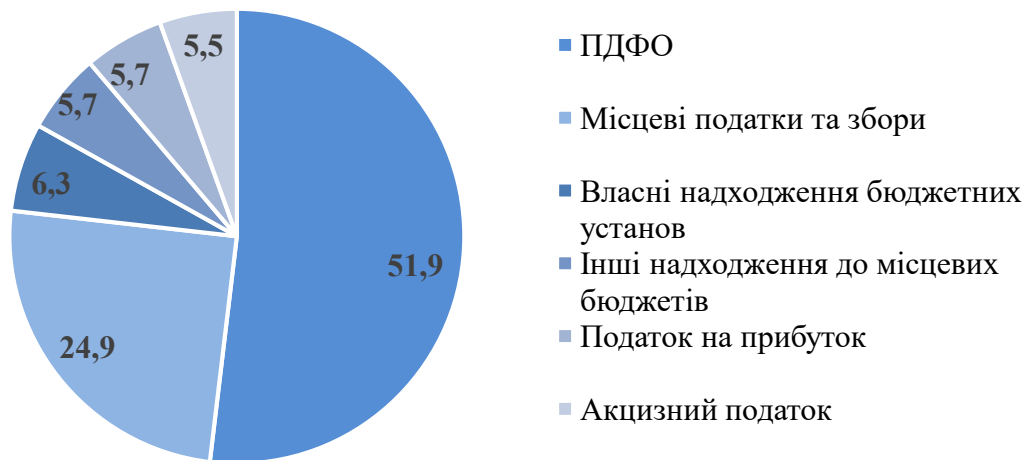

Доходи місцевих бюджетів без трансфертів із державного бюджету, порівняно з січнем – вереснем попереднього року, зменшилися на 2,5 відс. – до 352,8 млрд гривень.

Частка цих доходів у загальному обсязі доходів місцевих бюджетів зменшилася, порівняно з відповідним періодом попереднього року, на 0,4 відс. пункту – до 71,6 відсотка.

Діаграма 13. Найбільше доходів до місцевих бюджетів у січні – вересні надійшло від ПДФО та місцевих податків і зборів, відс.

У звітному періоді **надходження ПДФО зменшилися**, порівняно з відповідним періодом попереднього року, на 44 млрд грн, або 19,4 відс., до 183,1 млрд грн, що спричинено насамперед зарахуванням надходження

³⁹ За інформацією МОН, отриманою на запит Рахункової палати.

ПДФО з грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями, поліцейськими й особами рядового та начальницького складу, в повному обсязі до державного бюджету⁴⁰. У січні – вересні 2023 року надходження до місцевих бюджетів ПДФО від цих категорій громадян становили 78,4 млрд гривень.

При цьому **надходження ПДФО, що сплачується із заробітної плати, зросли** на 24,7 млрд грн, або 18,5 відс., що, зокрема, спричинено збільшенням з 01.01.2024 та з 01.04.2024 мінімальної заробітної плати.

Крім того, зменшилися надходження:

- єдиного податку з юридичних осіб на 4,1 млрд грн, або 40,8 відс., до 6 млрд грн, що спричинено зменшенням отриманого доходу платниками цього податку;
- рентної плати за користування надрами для видобування природного газу на 0,7 млрд грн, або 38,6 відс., до 1,2 млрд грн, що зумовлено зниженням фактичної ціни реалізації природного газу⁴¹.

Водночас зросли, порівняно з січнем – вереснем 2023 року, надходження, зокрема:

- єдиного податку з фізичних осіб на 14,1 млрд грн, або 53,5 відс., до 40,5 млрд грн, що зумовлено припиненням пільгового режиму для платників єдиного податку з 1 серпня 2023 року⁴², збільшенням з 01 січня 2024 року мінімальної зарплати та прожиткового мінімуму для працездатних осіб, від розміру яких розраховуються ставки для фізичних осіб-підприємців першої та другої груп, та збільшенням кількості цих підприємців;
- податку на прибуток підприємств – на 8,7 млрд грн, або 77,4 відс., до 20 млрд грн, насамперед у частині надходжень податку на прибуток банківських установ на 6,9 млрд грн, або у 10,8 раза, що спричинено зміною оподаткування прибутків банків при декларуванні цього податку за 2023 рік і збільшенням ставки оподаткування банківських установ податком на прибуток з 01 січня 2024 року з 18 до 25 відс.⁴³;

⁴⁰ Абзац четвертий частини першої статті 42 Закону.

⁴¹ За інформацією, розміщеною на офіційному вебсайті Мінекономіки.

⁴² Відповідно до Закону України від 30 червня 2023 року № 3219-IX „Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану”.

⁴³ Відповідно до Закону України від 21 листопада 2023 року № 3474-IX „Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування банків та інших платників податків” при декларуванні податку на прибуток за 2023 рік ставку цього податку одноразово

➤ податку на майно – на 4,6 млрд грн, або 14,0 відс., до 37,3 млрд грн, насамперед за рахунок збільшення надходжень орендної плати з юридичних осіб на 2,8 млрд грн, або 19,1 відс.;

➤ акцизного податку – на 3,3 млрд грн, або 20,2 відс., до 19,6 млрд грн, насамперед за рахунок збільшення надходжень цього податку з ввезеного на митну територію України пального на 2,5 млрд грн, або 54,6 відс., та зростання з 01 вересня ставки акцизного податку на пальне⁴⁴;

➤ власних надходжень бюджетних установ на 3,2 млрд грн, або 17,1 відс., – до 22,2 млрд гривень.

У січні – вересні 2024 року видатки місцевих бюджетів проведені в сумі 417,1 млрд грн, або 58,0 відс. плану на рік, що більше, ніж у відповідному періоді попереднього року, на 9,7 млрд грн, або 2,4 відсотка.

Частка видатків місцевих бюджетів без трансфертів до державного бюджету у видатках зведеного бюджету, як і у січні – вересні 2023 року, становила 12,3 відсотка.

Збільшилися, порівняно з січнем – вереснем попереднього року, видатки на:

- освіту – на 18,2 млрд грн, або 10,8 відс., до 187,1 млрд грн;
- соціальний захист і соціальне забезпечення – на 5,9 млрд грн, або 19,8 відс., до 35,4 млрд грн;
- загальнодержавні функції – на 5,8 млрд грн, або 15,8 відс., до 42,3 млрд грн;
- громадський порядок, безпеку і судову владу – на 3,6 млрд грн, або 37,9 відс., до 13,2 млрд грн;
- духовний та фізичний розвиток – на 1,5 млрд грн, або 8,7 відс., до 19,4 млрд гривень.

Водночас зменшилися видатки на:

- економічну діяльність – на 12,5 млрд грн, або 22,0 відс., до 44,4 млрд грн;
- житлово-комунальне господарство – на 1,5 млрд грн, або 4,0 відс., до 35,3 млрд грн;

збільшено до 50 відс. та встановлено заборону на врахування непогашених податкових збитків минулих років (термін сплати – березень 2024 року).

⁴⁴ Відповідно до Закону України від 18 липня 2024 року № 3878-IX „Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо імплементації положень актів права Європейського Союзу щодо акцизного податку”, який набрав чинності 01 вересня 2024 року.

- охорону здоров'я – на 0,6 млрд грн, або 2,8 відс., до 20,9 млрд грн;
- охорону навколишнього природного середовища – на 0,2 млрд грн, або 41,6 відс., до 0,3 млрд гривень.

Поточні видатки проведено в сумі 351,1 млрд грн, або 84,2 відс. загального обсягу, **капітальні** – 66 млрд грн, або 15,8 відс., що становило 64,3 відс. і 39,2 відс. плану на рік відповідно. При цьому капітальних видатків проведено на 4,4 відс. менше, ніж у відповідному періоді попереднього року.

Для забезпечення проведення захищених видатків загального фонду місцевих бюджетів **обсяг наданих з ЄКР позик на покриття тимчасових касових розривів**, порівняно з січнем – вереснем 2023 року, **збільшився у 7,6 раза**. Загалом місцевим бюджетам на цю мету надано 145 позик у сумі 532 млн грн, з яких бюджети міських територіальних громад отримали 64,0 відс. загального обсягу позик, селищних – 21,5 відс., сільських – 14,5 відсотка. Найбільше позик отримали бюджети міських територіальних громад Хмельницької області у сумі 179 млн грн і Тернопільської – 117 млн гривень. Станом на 01.10.2024 заборгованість за наданими з початку року позиками становила 20 млн гривень.

У звітному періоді з місцевих бюджетів до спеціального фонду державного бюджету перераховано три субвенції.

Субвенцію **на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів** перераховано у сумі 18,5 млрд грн, або 87,6 відс. плану на рік, що на 11,2 відс. більше, ніж у відповідному періоді попереднього року.

Найбільше коштів субвенції перераховано з бюджету міста Києва у сумі 3,2 млрд грн, або 17,2 відс. загального обсягу; з обласних бюджетів Донецької області – 974 млн грн, Дніпропетровської – 889 млн грн, Львівської – 629 млн грн; з бюджетів Одеської МТГ – 894 млн грн, Хмельницької МТГ – 297 млн грн, Вінницької МТГ – 282 млн грн, Львівської МТГ – 276 млн гривень.

Ця субвенція спрямована розпорядникам коштів державного бюджету, зокрема:

Міноборони – 10,9 млрд грн на забезпечення діяльності ЗСУ, підготовку кадрів і військ, медичне забезпечення особового складу, ветеранів військової служби та членів їхніх сімей, ветеранів війни, розвиток, закупівлю, модернізацію і ремонт озброєння, військової техніки, засобів та обладнання;

МВС – 4,4 млрд грн на забезпечення діяльності Нацгвардії, Нацполіції, Держприкордонслужби та ДСНС.

Субвенцію на **фінансування діяльності військових адміністрацій** із виконання повноважень органів місцевого самоврядування надано в сумі 180 млн гривень.

Найбільше цієї субвенції перераховано з обласного бюджету Вінницької області в сумі 101 млн грн, або 56,0 відс. загального обсягу.

Субвенцію **на перерахування коштів в умовах воєнного стану або для здійснення згідно із законом заходів** загальної мобілізації та з метою відсічі збройної агресії російської федерації проти України та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності у сумі 30 млн грн перераховано з бюджету міста Києва.

За рішеннями місцевих рад у січні – вересні 2024 року **на придбання Військових облігацій** спрямовано тимчасово вільні кошти місцевих бюджетів у сумі 528 млн грн, що на 3,5 млрд грн, або 87,0 відс., менше, ніж у відповідному періоді попереднього року.

Найбільше таких коштів спрямовано з місцевих бюджетів Вінницької МТГ у сумі 150 млн грн, або 28,4 відс. загального обсягу, обласного бюджету Житомирської області і Горішньоплавнівської МТГ Полтавської області – по 100 млн грн, або 18,9 відс., Новоград-Волинської МТГ Житомирської області – 50 млн грн, або 9,5 відс., обласного бюджету Чернівецької області – 42 млн грн, або 8,0 відс., Станишівської селищної територіальної громади Житомирської області – 35 млн грн, або 6,6 відсотка.

Від погашення Військових облігацій, розміщених у 2023 році, до відповідних місцевих бюджетів надійшло 1,7 млрд грн і доходу – 244 млн гривень. Залишок коштів, розміщених у Військових облігаціях, зменшився з 2 млрд грн на початок року до 0,9 млрд грн на 01.10.2024.

Крім того, у січні – лютому 2024 року за рішеннями чотирьох міських рад **на депозитних рахунках в установах державних банків** за відсотковими ставками від 11,5 до 12 відс. розміщено тимчасово вільні кошти місцевих бюджетів у сумі 131 млн грн, що менше, ніж у січні – вересні 2023 року, на 1,1 млрд грн, або 89,7 відсотка. Найбільше розміщено коштів міських бюджетів Вінницької області – 100 млн грн, або 76,2 відс. загального обсягу. Станом на 01.10.2024 ці кошти в повному обсязі залишилися на депозитних рахунках.

У звітному періоді до місцевих бюджетів надійшло плати за розміщення тимчасово вільних коштів у сумі 257 млн гривень.

Залишки коштів на рахунках місцевих бюджетів і бюджетних установ, відкритих у **Казначействі**, збільшилися з початку року на 75,1 млрд грн, або 66,3 відс, і на 01.10.2024 становили **188,3** млрд гривень.

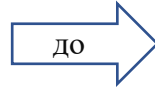

З початку року місцевий борг зменшився на 0,6 млрд грн, або 3,6 відс., до 16 млрд гривень.

Внутрішній борг

зменшився на **0,8** млрд грн,
або **5,3** %

13,5 млрд грн, з яких **9** млрд грн зобов'язання за середньостроковими позиками та безвідсотковими позичками, що надавалися з ЄКР упродовж 2009 – 2014 років

! Відповідно до вимог статті 44 Закону КМУ доручено розробити механізм і внести на розгляд ВРУ пропозиції щодо врегулювання питання списання заборгованості за **середньостроковими позиками та безвідсотковими позичками, наданими місцевим бюджетам у 2009 – 2014 роках за рахунок коштів ЄКР**, яка перебуває на обліку в Казначействі.

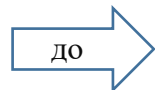
На виконання вимог цієї статті Закону Мінфіном надіслано до КМУ, Комітету ВРУ з питань бюджету, Комітету ВРУ з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування пропозиції щодо врегулювання списання цієї заборгованості та підготовлено відповідні пропозиції для внесення змін до БКУ⁴⁵.

Крім того, за рішенням міських рад на фінансування бюджетів розвитку одержано позик у сумі 405 млн грн, з яких найбільше до бюджету Дніпровської МТГ – 316 млн грн, або 78,0 відс. загального обсягу.

Зовнішній борг

збільшився на **0,2** млрд грн,
або **6,9** %,

2,5 млрд грн за рахунок девальвації гривні до іноземних валют, в яких номіновано борг

За рішенням міських рад на фінансування бюджетів розвитку одержано позик від МФО у сумі 235 млн грн, з яких найбільше до бюджету Криворізької МТГ – 224 млн грн, або 95,3 відс. загального обсягу.

Крім того, гарантовані обласними радами та територіальними громадами борги на 01.10.2024 становили 11,5 млрд грн, із них зовнішні – 9,5 млрд гривень.

⁴⁵ За інформацією Мінфіну, отриманою на запит Рахункової палати.

ПРОПОЗИЦІЇ

 Для усунення виявлених відхилень і порушень при виконанні Закону України „Про Державний бюджет України на 2024 рік” Рахункова палата вважає за доцільне рекомендувати Кабінетові Міністрів України:

➤ доручити Міністерству фінансів України разом з головними розпорядниками бюджетних коштів проаналізувати виконання бюджетних програм і у разі неможливості проведення видатків у запланованих на рік обсягах розглянути доцільність здійснення перерозподілу бюджетних асигнувань для спрямування коштів на вирішення нагальних потреб;

➤ доручити Міністерству фінансів України розглянути можливість зменшення обсягу державних запозичень відповідно до вимог абзацу п'ятого частини першої статті 16 Бюджетного кодексу України у зв'язку з меншим, порівняно з планом на рік, очікуваним обсягом витрат на погашення державного зовнішнього боргу в 2024 році з метою відновлення боргової стійкості;

➤ доручити Міністерству охорони здоров'я України, Міністерству з питань стратегічних галузей промисловості України, Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України, Міністерству аграрної політики та продовольства України, Міністерству розвитку громад та територій України, Державному агентству відновлення та розвитку інфраструктури України, Міністерству з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України, Державному космічному агентству України, Фонду державного майна України забезпечити розроблення і затвердження паспортів бюджетних програм за погодженням з Міністерством фінансів України;

➤ доручити Міністерству освіти і науки України для недопущення утворення кредиторської заборгованості з оплати праці з нарахуваннями педагогічним працівникам на кінець року за потреби підготувати проєкт рішення про перерозподіл освітньої субвенції між місцевими бюджетами з урахуванням наявних залишків коштів цієї субвенції на рахунках місцевих бюджетів;

➤ забезпечити затвердження порядку й умов надання, розподілу субвенції за новою бюджетною програмою 3121160 на реалізацію проєкту „Ремонт житла для відновлення прав і можливостей людей (НОРЕ)” для проведення запланованих видатків;

➤ забезпечити відповідно до вимог статті 44 Закону України „Про Державний бюджет України на 2024 рік” внесення на розгляд Верховної Ради України пропозицій щодо врегулювання питання списання заборгованості за середньостроковими позиками та безвідсотковими позичками, наданими місцевим бюджетам у 2009 – 2014 роках за рахунок коштів єдиного казначейського рахунка, яка обліковується в Державній казначейській службі України.

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

Агентство відновлення	Державне агентство відновлення та розвитку інфраструктури України
БКУ	Бюджетний кодекс України від 08 липня 2010 року № 2456-VI (зі змінами)
БРРЄ	Банк розвитку Ради Європи
ВРУ	Верховна Рада України
ВВП	валовий внутрішній продукт
Військові облігації	облігації внутрішньої державної позики „Військові облігації”
головні розпорядники	головні розпорядники коштів державного бюджету
ГУР Міноборони	Головне управління розвідки Міністерства оборони України
Держмитслужба	Державна митна служба України
Держприкордонслужба	Адміністрація Державної прикордонної служби України
ДПС	Державна податкова служба України
Держспецзв’язок	Адміністрація Державної служби спеціального зв’язку та захисту інформації України
ДСНС	Державна служба України з надзвичайних ситуацій
ЄБРР	Європейський банк реконструкції та розвитку
ЄІБ	Європейський інвестиційний банк
ЄКР	єдиний казначейський рахунок
ЄС	Європейський Союз
Закон, закон про державний бюджет на 2024 рік	Закон України від 09 листопада 2023 року № 3460-IX „Про Державний бюджет України на 2024 рік” (зі змінами)
ЗСУ	Збройні Сили України
Казначейство	Державна казначейська служба України
КМУ, Уряд	Кабінет Міністрів України
МБРР	Міжнародний банк реконструкції та розвитку
МВС	Міністерство внутрішніх справ України
МВФ	Міжнародний валютний фонд
Міненерго	Міністерство енергетики України
Мінветеранів	Міністерство у справах ветеранів України

Мінекономіки	Міністерство економіки України
Мінінфраструктури	Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України
Міноборони	Міністерство оборони України
Мінсоцполітики	Міністерство соціальної політики України
Мінстратегпром	Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості України
Мінфін	Міністерство фінансів України
МОН	Міністерство освіти і науки України
МТГ	міська територіальна громада
МФО	міжнародні фінансові організації
Нацгвардія	Національна гвардія України
Нацполіція	Національна поліція України
НБУ	Національний банк України
ОВДП	облігації внутрішніх державних позик
ОДА	обласна державна адміністрація
ОЗДП	облігації зовнішніх державних позик
ПДВ	податок на додану вартість
первісно затверджений закон	Закон України від 09 листопада 2023 року № 3460-IX „Про Державний бюджет України на 2024 рік” (без змін)
ПФУ	Пенсійний фонд України
ПДФО	податок і збір на доходи фізичних осіб
СБУ	Служба безпеки України
Фонд соціального страхування на випадок безробіття	Фонд загальнообов’язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття

Додаток 1

до Висновку про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2024 рік у січні – вересні

Окремі основні прогностні макропоказники економічного і соціального розвитку на 2024 рік

Показники	Прогноз (постанова КМУ від 15 грудня 2023 року № 1315)	Очікуване Мінекономіки (станом на 28.06.2024)	Січень – вересень факт
1. Валовий внутрішній продукт: відс. до попереднього року	104,6	103,5	104,5 ⁴⁶
2. Індекс споживчих цін: грудень до грудня попереднього року, відс. у середньому до попереднього року, відс.	109,7 108,5	105,4 107,9	106,5 ⁴⁷ 105,0 ⁴⁶
3. Індекс виробників промислової продукції грудень до грудня попереднього року, відс.	111,4	109,8	123,6 ⁴⁶
4. Сальдо торговельного балансу, визначене за методологією платіжного балансу, млн дол. США	- 40 172	- 40 961	- 25 324 ⁴⁸
5. Експорт товарів і послуг, у відс. до відповідного періоду попереднього року	109,0	104,7	108,4 ⁴⁷
6. Імпорт товарів і послуг, у відс. до відповідного періоду попереднього року	105,9	106,3	100,9 ⁴⁷
7. Обмінний курс гривні (в середньому за період):			
за долар США	40,7 ⁴⁹	–	39,7 ⁴⁷
за євро	44,4 ⁴⁸	–	43,2 ⁴⁷

⁴⁶ За оцінкою Мінекономіки.

⁴⁷ Статистична звітність Державної служби статистики України.

⁴⁸ За даними НБУ.

⁴⁹ Розрахунки до проекту державного бюджету на 2024 рік.

Додаток 2

до Висновку про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2024 рік у січні – вересні

Виконання плану доходів державного бюджету, млрд грн⁵⁰

Показники	Всього		У т. ч. загальний фонд			
	план на 2024 рік	виконано	відс. виконання	план на січень – вересень	виконано	відс. виконання
ВСЬОГО ДОХОДІВ	2 429	2 169	89,3	1 165	1 542	132,4
<i>з них:</i>						
1. ПДФО	329	231	70,0	146	155	105,8
2. Податок на прибуток підприємств	240	201	83,6	141	201	142,5
3. Рентна плата за користування надрами загальнодержавного значення	54	36	67,2	40	36	89,8
4. Акцизний податок із вироблених в Україні підакцизних товарів	100	73,6	73,6	70	73,6	104,6
5. Акцизний податок із ввезених на митну територію України підакцизних товарів	104	77	74,4	73	77	106,4
6. ПДВ із вироблених в Україні товарів (робіт, послуг) з урахуванням бюджетного відшкодування	289	198	68,3	289	198	97,1
7. ПДВ із ввезених на митну територію України товарів	506	342	67,6	344	342	99,4
8. Ввізне мито	48	35	73,4	34	35	103,4
9. Частина чистого прибутку державних підприємств і дивіденди, нараховані на акції господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна власність	70	68	97,8	63	67	105,1
10. Кошти, що перераховуються НБУ відповідно до Закону України „Про Національний банк України”	39	39	100,0	18	39	y22p.б
11. Власні надходження бюджетних установ	527	505	95,7	–	–	–
12. Надходження від ЄС, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ	20	273	y133p.б.	0,0	268	x

⁵⁰ Звітність Казначейства.

Додаток 3

до Висновку про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2024 рік у січні – вересні

Виконання плану видатків державного бюджету, млрд грн ⁵¹

Показники	Всього			У т. ч. загальний фонд		
	план на 2024 рік	виконано	відс. виконання	план на січень – вересень	виконано	відс. виконання
ВСЬОГО ВИДАТКІВ	4 334	2 978	68,7	2 523	2 345	92,9
<i>із них:</i>						
1. Загальнодержавні функції	409	261	63,6	265	257	96,7
зокрема, обслуговування боргу та виплати за державними деривативами	337	217	64,5	220	217	98,7
2. Оборона	2 064	1 500	72,7	1 147	1 055	92,0
3. Громадський порядок, безпека та судова влада	682	445	65,3	372	353	95,0
4. Економічна діяльність	185	95	51,5	59	52	88,4
5. Охорона здоров'я	211	139	66,2	141	131	92,7
6. Духовний і фізичний розвиток	17	10	58,7	13	10	78,5
7. Освіта	77	47	61,7	31	28	91,1
8. Соціальний захист і соціальне забезпечення	474	329	69,5	356	323	90,8
зокрема, соціальний захист пенсіонерів	272	204	75,2	205	204	99,9
9. Кошти, що передаються до місцевих бюджетів	197	140	71,0	133	131	98,4

⁵¹ Звітність Казначейства.

Додаток 4

до Висновку про результати аналізу виконання закону про Державний бюджет України на 2024 рік у січні – вересні

Дефіцит / фінансування державного бюджету в січні – вересні 2024 року, млрд грн ⁵²

Показники	Всього			У т. ч. загальний фонд		
	план на 2024 рік	виконано	відс. виконання	план на січень – вересень	виконано	відс. виконання
ДЕФІЦИТ (ряд. I – ряд. II) / ФІНАНСУВАННЯ (ряд. III – ряд. IV)	-1 926	-803	41,7	-1 351	-795	58,9
I. Доходи і повернення кредитів	2 444	2 177	89,1	1 174	1 550	132,0
II. Видатки і надання кредитів	4 370	2 980	68,2	2 525	2 345	92,9
III. Фінансування в частині надходжень – всього,	3 121	1 996	63,9	2 383	1 981	83,1
зокрема:						
3.1. Внутрішні запозичення	742	377	50,9	370	377	102,0
3.2. Зовнішні запозичення ⁵³	2 301	1 356	58,9	1 832	1 342	73,2
3.3. Надходження від приватизації державного майна	4	2	55,7	4	2	59,4
3.4. Фінансування за рахунок коштів ЄКР	–	260	x	178	260	146,3
3.5. Зміни обсягів бюджетних коштів	74	–	x	–	–	x
IV. Фінансування в частині витрат – всього,	1 195	1 193	99,8	1 033	1 186	114,9
зокрема:						
4.1. Погашення внутрішнього боргу	386	245	63,4	257	245	95,3
4.2. Погашення зовнішнього боргу ⁵²	789	707	89,7	755	707	93,6

⁵² Звітність Казначейства.

⁵³ Здійснені у серпні 2024 році правочини з державним боргом і гарантованим державою боргом” відображені в бюджетній звітності як державні зовнішні запозичення – 626,9 млрд грн, погашення зовнішніх зобов’язань – 606,4 млрд грн, коригування зовнішніх зобов’язань – 20,5 млрд гривень.